

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

9^E JAARGANG

WOENSDAG 15 OCTOBER 1924

No. 459

INHOUD

De Internationale Vrijhandelsconferentie te Londen door Prof. Dr. C. A. Verrijn Stnart	Biz. 904
De hooge Graanprijzen door Jan Schilthuis	906
Het VIIIe Postcongres te Stockholm door Chr. Schreuder	908
Het fatum der Bevolkingsvermeerdering door Prof. Mr. H. W. Methorst	911
De Indische Vennootschapsbelasting in den Volksraad II (Slot) door H. Ch. G. J. van der Mandere	912
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
De toestand der Staatsfinancien en de verklaringen van den Minister van Financiën. — De prijsbeweging in Frankrijk door Bertrand Nogaro ..	914
AANTEKENINGEN:	
Duitsche Buitenlandsche Leening 1924	915
Vermogensbelasting 1923/1924	918
MAANDLIJFERS:	
Rijkspostspaarbank	918
Giro-kantoor der Gemeente Amsterdam	918
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	918—926
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

INSTITUUT

VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

Algemeen Secretaris: Mr. G. W. J. Bruins.

Redacteur-Secretaris van het weekblad: D. J. Wansink.

Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruige Plaatweg 37.

Telefoon Nr. 3000. Postchèque- en girorekening Rotterdam No. 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 25,— per jaar. Losse nummers 50 cents.

Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonneés, leden en donateurs kosteloos, voor zoover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief: Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage.

13 OCTOBER 1924.

De lichte ontspanning van de geldmarkt aan het einde der vorige berichtswEEK bleef deze week niet aanhouden. Het aanbod van geld werd weder dagelijks kleiner, zoodat de rente voor particulier disconto regelmatig hooger werd. Geopend op $4\frac{1}{2}$ pCt. werd aan het einde der week $4\frac{3}{8}$ à $4\frac{1}{2}$ pCt. genoteerd, terwijl meestal slechts kleine bedragen te plaatsen waren. Ook de prolongatierente liep op. Donderdag werd zelfs $4\frac{1}{4}$ pCt. genoteerd.

De Minister van Financiën heeft een inschrijving opengesteld op Schatkistpapier op 22 October a.s. Aangeboden worden wederom 3 en 6 maands-pro-

messen en 4 pCt. jaarbiljetten tot een bedrag van f 85 miljoen. * * *

Op den weekstaat van De Nederlandsche Bank geeft de post binnenlandsche wissels ditmaal een daling van f 2,7 miljoen te zien, welke voor het grootste gedeelte de Hoofdbank betreft en zich blijkbaar uitsluitend verklaren laat uit een kleine vermindering van de door het bedrijfsleven aan de Bank gestelde eischen. Het bedrag der rechtstreeks bij de centrale credietinstelling ondergebrachte schatkistpromessen bleef in de afgelopen week onveranderd. De leeningen blijken in totaal met f 8,8 miljoen te zijn teruggelopen. Deze vermindering is nagenoeg gelijk tusschen de Hoofd- en Bijbank verdeeld en komt uitsluitend voor rekening van de effectenbeleening. Het renteloos voorschot aan het Rijk daalde met f 1,2 miljoen. De goudvoorraad der Bank geeft een vermindering van f 2,5 miljoen te zien. De zilvervoorraad bleef vrijwel op dezelfde hoogte. De post papier op het buitenland stelde zich f 2,3 miljoen lager, terwijl de diverse rekeningen onder het actief met een goede f 5 miljoen blijken te zijn gestegen. De biljettencirculatie liep van f 981,2 miljoen tot f 970,7 miljoen terug. De rekeningcourant-saldi daalden met f 2,9 miljoen. Het beschikbare metaalsaldo geeft geen wijziging van beteekenis te zien. Het dekkingpercentage bedraagt ruim 52.

De flauwe stemming op de wisselmarkt bleef deze week aanhouden. Zonder uitzondering liepen alle wissels terug; de koersverschillen waren echter, met uitzondering van franken, niet groot en de omzetten waren zeer belangrijk, zoodat er ondanks de flauwe stemming een vrij levendige handel plaats vond.

LONDEN, 11 OCTOBER 1924.

Maandag en Dinsdag werden vrij groote bedragen aan de Bank of England terugbetaald, en dientengevolge was het aanbod op de geldmarkt in het begin van de week geheel niet overwegend. Eerst Donderdag kon men kort crediet gemakkelijker verkrijgen, en daggeld, dat eerst $3-3\frac{1}{2}$ pCt. kostte, noteerde toen $2\frac{1}{4}-3$ pCt. Vernieuwen van zevendaagsche leeningen had tegen $2\frac{1}{4}$ pCt. plaats.

De discontokoersen waren prijshoudend. Januari Treasury Bills noteerden $3\frac{5}{8}-3\frac{11}{16}$ pCt.

2-mnds. prima bankaccept $3\frac{9}{16}$ pCt.; 3-mnds. idem $3\frac{11}{16}-\frac{3}{4}$ pCt.; 4-mnds. idem $3\frac{3}{4}-\frac{7}{8}$ pCt.; 6-mnds. idem $3\frac{15}{16}-4$ pCt. *

DE INTERNATIONALE VRIJHANDELS- CONFERENTIE TE LONDEN.

Bij alle deelnemers aan de internationale vrijhandelsconferentie, die op 29 September tot 1 October j.l. te Londen bijeenkwam, zal ongetwijfeld een gevoel van groote voldoening hebben geheerscht, zoowel over het feit der conferentie zelve, als over het peil waarop de daar gevoerde discussiën doorlopend zich hebben bewogen. Ongetwijfeld zou men eene nog talrijker deelneming hebben kunnen wenschen, en zou inzonderheid het aantal der jongeren onder de aanwezigen groter hebben mogen zijn. Maar daartegenover staat, dat in een kleineren kring de aanraking tusschen de leden nauwer kan zijn, waardoor de mogelijkheid om de zaken grondig te behandelen groter wordt. En de jeugdige frisheid van geest van leiders als Sir Hugh Bell zou menig jongeren jaloersch kunnen maken.

Meer dan ooit bestond er aanleiding, om het vraagstuk der te volgen handelspolitiek opnieuw in behandeling te nemen, eigen inzichten aan die van anderen te toetsen, en zich de door hen opgedane ervaringen ten nutte te maken. Men kan zonder overdrijving zeggen, dat alle groote vraagstukken betreffende de wereld-economie in onze dagen op het allernauwst samenhangen met de oplossing aan het probleem der handelspolitiek te geven. Het herstel van de algemeene welvaart, voor zoover dit thans mogelijk is; de kwijting van de door Duitschland aanvaarde schadevergoeding; de regeling der onderlinge schulden tusschen de Geallieerden; het verzekeren van de waardevastheid der geldeenheden in de verschillende landen; het verminderen van het gevaar voor nieuwe gewapende conflicten tusschen de volken; het temperen van de belangenconflicten tusschen de sociale groepen... bij het bestudeeren van al deze problemen stuit men terstond op de kwestie van vrijhandel of bescherming, en van alle zonder uitzondering geldt, dat het volgen van een vrijhandelspolitiek een uiterst gewichtige voorwaarde is voor hun oplossing.

De besprekingen stonden, kan men zeggen, doorlopend in het teeken van „peace and goodwill”. Hadden op het eerste vrijhandelscongres na den oorlog, in 1920 eveneens te Londen gehouden, figuren als Y. Guyot en L. Strauss zich verontwaardigd teruggetrokken, toen zij bemerkten, dat (natuurlijk!) ook Duitschers waren uitgenoodigd, en zich, om dezelfde reden, van deelneming aan het Amsterdamsche congres onthouden, thans waren naast een aantal Duitschers (o.a. den oud-minister Dernburg en de hoogleraren Arndt, Lotz, Röpke) verschillende Franschen (Sorel, Goblet e.a.) verschenen,¹⁾ en heerschte ook tusschen hen een uitnemende geest van toenadering. Ook het kritiekste kon dientengevolge kritisch worden bezien zonder aanstoot te geven.

Het is niet wel mogelijk, van het behandelde ter conferentie in kort bestek een eenigermate volledig overzicht te geven. Van vele der uitmuntende „papers” die er werden voorgedragen zou men eigenlijk een volledige vertaling, vooral in deze dagen, moeten wenschen. Wellicht zou de vereeniging „het Vrijë Ruilverkeer” een poging willen doen, om er voor dit doel de beschikking over te verkrijgen. En evenzoo waren er onder de „afterdinner-speeches”, die, naar Engelsch gebruik, in zekeren zin den hoofdschotel vormden van den, ook overigens trouwens, voortreffelijken maaltijd die op 30 September de deelnemers in Hotel Cecil vereenigde, verschillende, die men zou hebben gewenscht radiografisch ter kennis te zien gebracht van de leden der Staten-Generaal, die eerlang zullen hebben uit te maken, of de lijn langs welke de algemeene welvaart in ons land in de laatste halve

¹⁾ De Fransche premier Herriot, uiteraard verhinderd om aan zijn vóór de verkiezingen gegeven toezegging, dat hij de conferentie zou komen bijwonen, gevolg te geven, had een van sympathie voor den vrijhandel getuigend telegram gezonden. Een belangrijk en hoopgevend feit!

eeuw zich in zoo bevredigende mate kon ontwikkelen, in protektionistische richting zal worden omgebogen. Ik moet mij echter er wel toe bepalen, enkele algemeene indrukken, door de beraadslagingen bij mij gewekt, hier vast te leggen.

Dat er nieuwe gezichtspunten met betrekking tot het vraagstuk zouden worden geopend, kan wel niemand hebben verwacht. Nieuwe feiten en ervaringen werden medegedeeld; maar theoretisch is het terrein in de bijkans twee eeuwen, dat het vraagstuk aan de orde is, volkomen afgegraasd. In zijn geestig openingswoord zeide Sir Hugh Bell zich eigenlijk te moeten verwonderen over het feit een conferentie ter bespreking van de groote waarde van den vrijhandel bijeen te zien. Dat onze aarde rond is en zich in 24 uur om haar eigen as wentelt, staat nu wel zoozeer vast, dat niemand er aan zou kunnen denken een conferentie bijeen te roepen om deze waarheden tot gemeengoed te maken, al zullen er vermoedelijk nog wel steeds enkele eenvoudigen van geest zijn, die onze aarde voor vlak houden en gelooven, dat de zon zich om haar heen beweegt. Maar dat het, wanneer handel *ruil* is, dwaasheid, of erger, is een der ruilenden in zijn aanbiedingen te bemoeilijken; dwaasheid met opoffering van geweldige kapitalen, de verbindingen tusschen de landen te verbeteren, om, nadat men daarin is geslaagd, er dan op de punten, waar die verbindingen de grenzen van andere landen raken, ambtenaren te plaatsen, wier taak het is die verbindingen te bemoeilijken, dit wil er bij velen nog maar altijd niet in. Met het oog op de ongelooftelijke economische onwetendheid van zoo velen, verbaasde hij zich soms, dat er nog een algemeene beschaving zich had kunnen ontwikkelen. Inderdaad is er iets beschamends in gelegen voor het menschdom, dat de zoo simpele grondstellingen, die het fundament vormen der vrijhandelstheorie, nog steeds weder moeten worden herhaald, in plaats van reeds voorlang algemeen te zijn aanvaard. Maar zoolang het protektionisme telkens weder den kop opsteekt, is het plicht daartegen met de oude doch nimmer weerlegde argumenten te velde te trekken.

Trouwens Sir George Paish, wiens aantrekkelijk idealisme ook ditmaal weder zijn hoorders in hooge mate boeide en bekoorde, meende, dat de kansen voor een algemeene aanvaarding van den vrijhandel nog nimmer zoo gunstig waren als juist thans. Zoowel de betaling van rente en aflossing der schulden tusschen de geallieerde staten onderling, als die der ingevolge de overeenkomst van Augustus 11. door Duitschland aanvaarde verplichtingen, veronderstelt een geweldige uitbreiding van den uitvoer der debiteurlanden. De handhaving hunner solvabiliteit is er derhalve mede gemoed, dat aan den uitvoer kunstmatige beletselen niet worden in den weg gelegd. Men mag daarom verwachten, meende Sir George, dat een aera, zool niet van volstrekten vrijhandel, dan toch van in vrijzinnigen geest opgestelde handelstraktaten, met algemeene aanvaarding van het beginsel der meestbegunstiging, gaat aanbreken. Hij stelde een motie aan de conferentie voor, welke de opheffing van de beschermende rechten de voorwaarde noemde voor de blijvende solventie der staten. Nadat deze motie, op voorstel van Dernburg was geamendeerd, in dezen zin, dat zij ook op de opheffing van de paspoortellende, en vooral van de door Engeland het eerst weder herstelde „recovery-duties”, welke de nakoming van het Londensch accoord door Duitschland in de hoogste mate bemoeilijken, verlangt, werd zij door de vergadering met algemeene stemmen aangenomen. In dit verband wees Hirst in een belangrijke rede er op, dat het niet enkel economisch veroordeelenswaard, maar ook uit een oogpunt van fatsoen niet verdedigbaar is, indien men van een debiteur, wien eerst in alle toonaarden is verweten, dat hij zijn schulden niet betaalt, zoodra hij zich aanmeldt om, voor zoover hem dit dan mogelijk is, aan zijn verplichtingen te komen voldoen, verlangt, dat hij alvorens tot dit doel te

worden toegelaten een hoog entréegeld zal betalen.

Wat overigens de kansen van den vrijhandel betreft, was het zeker hoopgevend uit den mond van Dernburg te vernemen, dat deze thans in Duitschland aanmerkelijk zijn verbeterd. Een algemeen protektionistisch tarief is er in den Rijksdag enkel door te halen, indien de agrariërs zich daartoe met de vertegenwoordigers der industrie verbinden. De landbouw wil aan de industrie slechts dan hooge invoerrechten toestaan, indien graanrechten de lasten, uit het duurder worden van allerlei wat de landbouw noodig heeft voortvloeiend, compenseeren. Omgekeerd voeren graanrechten tot duurder brood, en werken zij langs dezen weg op de loonen terug. Geen graanrechten dus, zegt de industrie, tenzij door bescherming van onze produkten de prijzen daarvan in de binnenlandsche markt genoegzaam kunnen worden opgezet, om ons het geven van eenige voldoening aan de te wachten eischen van onze arbeiders om hooger geldloonen mogelijk te maken. Nu heeft de laatstelijk ingetreden prijsstijging van het graan het doorzetten van graanrechten op dit oogenblik practisch onmogelijk gemaakt. Vandaar, dat van een samengaan voor protektionistische doeleinden van agrariërs en industrieelen geen sprake meer is. Van veel belang is ook, dat op de vergadering van den Verein für Sozialpolitik te Stuttgart onlangs gehouden, met groote meerderheid een motie in vrijhandelsgeest werd aangenomen. Tot vóór kort zou in dezen kring zooiets nog zeer onwaarschijnlijk zijn geweest. Tot de voorstemmers behoorde o.a. Prof. Sering te Berlijn, de langjarige voorvechter van graanrechten in Duitschland, wiens polemieek over deze kwestie met Brentano men zich stellig zal herinneren. De protektionisten zullen zich in Duitschland dus voortaan op den steun van dezen gezaghebbenden geleerde niet langer kunnen beroepen.

In verband met de bovenvermelde motie van Sir G. Paish drong Mason, de bekende kampioen voor het herstel van den gouden standaard in Engeland, er op aan, dat ook aan den handel in goud voortaan belemmeringen niet langer zouden worden in den weg gelegd. Men behoeft nog niet metallist te zijn, om de wenschelijkheid van herstel van vrij-goudverkeer met Mason te erkennen. Met dit punt hangt overigens nauw samen de vraag, of in landen als Engeland en Nederland de waarde der geldeenheid op de vroegere goudpariteit moet worden teruggebracht, dan wel of er devaluatie tot het peil van de tegenwoordige goudwaarde dier geldeenheden moet plaats hebben. Mason pleitte voor het eerste. Zonder op dit punt thans nader te willen ingaan, wijl het eenigszins buiten het vrijhandelsvraagstuk ligt, moet ik toch, al ware het enkel ter wille van de curiositeit, vermelden dat Y. Guyot, in een rapport, bij afwezigheid van den ruim tachtigjarigen schrijver door den Heer Sorel voorgelezen, als een stem uit „bygone days”, de stelling kwam verdedigen, dat de lage koers van den franc enkel uit de wijzigingen in de Franschen handelsbalans te verklaren was, en dat men door vermeerdering van den uitvoer, waarvoor weer algemeene aanvaarding van den vrijhandel de voorwaarde was, moest trachten den franc op zijn oude goudpariteit terug te brengen. Natuurlijk kwam tegen deze stelling verzet, al trachtte men, met het oog op de prestige-kwestie, die voor velen met het herstel van de oude goudpariteiten verbonden is, de gevoeligheid der Franschen te sparen. Maar de ondenkbaarheid van een herstel van den franc op zijn oude goudwaarde kan reeds hieruit blijken, dat Frankrijk dan uit een volksinkomen, door Paish op ongeveer 1100 millioen pd.st. geschat, uit hoofde van zijn schulden jaarlijks niet minder kan 700 millioen zou te betalen hebben, met het gevolg dat de bestaansmogelijkheid voor zijn 40 millioen inwoners zou verdwenen zijn. Het is een zonderling patriotisme, dat in landen als Frankrijk van herstel der wisselkoersen van vóór den oorlog droomt

„Zeer belangrijk was ook het rapport van Prof. Arndt over het fiscaal belang bij de aanvaarding van den vrijhandel betrokken. De schatkist put haar inkomen uit het volksinkomen, en kan dus enkel dan op hooge ontvangsten rekenen, als dit laatste omvangrijk is. Verhooging van de produktiviteit van den nationalen arbeid, en wel in algemeenen zin, niet enkel die van bepaalde beschermde bedrijfstakken, is de voorwaarde voor verhooging van de inkomsten van den fiscus. Wanneer men dit inziet, zal men erkennen, dat aanvaarding van den vrijhandel ook een fiscaal belang is. Het vaak gehoord argument, dat invoerrechten gemakkelijker worden opgebracht dan directe belastingen, omdat de belastingsschuldige, aan rechten onderworpen goederen koopend, niet weet, dat in den prijs een stuk belasting verscholen ligt, is zooals Arndt betoogde eigenlijk een argument tegen dezen belastingvorm. In een goed geordend financieezen moet ieder te allen tijde kunnen nagaan, wat hij aan den staat te betalen heeft. Waarbij nog komt, dat invoerrechten, zullen zij naamwaardige bedragen in de schatkist brengen, moeten worden gelegd op goederen van algemeen verbruik, en dan den rijken jonggezel nauwelijks treffen, daarentegen den armen vader van een groot gezin zwaar drukken. Geldt het artikelen, die niet als onmisbaar kunnen worden beschouwd, dan kan men hierin berusten, uit overweging, dat de regeling der directe belastingen een correctie van dit euvel kan aanbrengen, en dat het nu eenmaal volstrekt onmogelijk is, de uitgaven van den modernen staat geheel uit directe heffingen te bekostigen. Onwenschelijk ook. Rechten op artikelen als thee, koffie, tabak, zuidvruchten zullen dan ook wel nimmer kunnen verdwijnen. Maar wanneer het beschermende rechten betreft, komt bij de genoemde bezwaren nog dit, in het rapport van Prof. Arndt merkwaardigerwijze niet genoemd, maar in een uitnemende rede door Miss Hunter terecht naar voren gebracht, dat zij den verbruiker cijsbaar maken niet enkel aan den fiscus, naar bovendien, en in den regel in nog veel erger mate, aan particulieren, t.w. de producenten der beschermde artikelen.

Belangrijk waren op dit punt de mededeelingen van den Noorschen oud-minister van financiën Raestad, nopens een onderzoek in Zweden ingesteld door een tariefcommissie. Deze kon met de stukken aantoonen, dat, terwijl het Zweedsche tarief 64 millioen kronen opbracht, de daarin opgenomen artikelen aan het Zweedsche volk 180 millioen kronen meer kosten, dan zonder de heffing van de invoerrechten het geval zou zijn geweest. Voor Noorwegen was de zaak niet met dezelfde grondigheid onderzocht, maar kon men toch aannemen, dat de rechten aan het land twee en een half maal meer kosten, dan zij aan de schatkist opbrachten. Alles nog ongerekend den schadelijken invloed dien de rechtenheffing onvermijdelijk op den uitvoer moest hebben, gegeven het onverbrekkelijk verband tusschen in- en uitvoer. Met het oog op dit laatste punt, het cijsbaar maken van het volk aan de belangen van de beperkte kringen der beschermde belanghebbenden, maakte Sir Hugh Bell, anders in zijn uitingen nimmer scherp of bitter, herinnerend aan de bekende uitspraak: „honesty is the best policy,” tusschen protectie en vrijhandel de tegenstelling, dat de eerste is een „policy of robbery”, de laatste eene van „honesty”. De uitspraak was hard; maar is zij onjuist?

In een geestige rede richtte Sir John Simon tot de protectionisten het verwijt, dat zij, blind voor de heilrijke ervaringen met de toepassing van den vrijhandel opgedaan; blind ook voor de lessen van den wereldoorlog, toen alle landen zich in een toestand van min of meer volkomen afsluiting van het buitenland hadden bevonden, hun kracht plegen te zoeken in profetieën van den ondergang der vaderlandsche nijverheid indien niet tot bescherming wordt gegrepen, om dan, indien hun voorspellingen ondanks het

niet opvolgen van hun raad niet uitkomen, deze maar weder snel te vergeten. Als voorbeeld wees hij op de voorspelling, dat de nationale automobiellindustrie te gronde zou gaan, indien niet het voornemen der regeering om de McKenna-rechten, welke ook deze industrie beschermden, af te schaffen werd verijdeld. Sedert heeft die afschaffing bij de totstandkoming van het budget voor het loopende jaar plaats gehad. En wat bleek? Zooals Sir John uit de vakbladen der automobiellindustrie kon voorlezen, doorleeft zij een tijdperk van ongekenden bloei, en moet zij overuren laten werken!

Sir George Paish, die terstond na afloop van de conferentie een groote propagandareis voor den vrijhandel ging ondernemen naar Tchecho-Slowakije, Hongarije, Duitschland en Scandinavië, meende, dat bij algemeene aanvaarding van den vrijhandel de omvang van den wereldhandel in niet meer dan 10 jaar tijds zich zou verdubbelen. Men moge deze verwachting overdreven achten, zeker is het, dat terugkeer tot den vrijhandel in de voornaamste landen het economisch herstel machtig zou bevorderen.

Europa, dat reeds vóór den oorlog zich steeds meer moest inspannen om zijn snel groeiende bevolking op het geleidelijk zoo gelukkiglijk verhoogd welvaartspeil in het leven te houden, heeft thans meer dan ooit behoefte aan vrij verkeer, nu groote gebieden, binnen welke vroeger vrijhandel in den meest volstrekten zin gold, zijn gesplitst in zelfstandige staten, die het handelsverkeer hunner onderdanen onderling ernstig kunnen bemoeilijken en dit ook in werkelijkheid doen. Vrijhandel is een levensvoorwaarde voor Europa geworden.

Moge ons parlement daarom weigeren de Regeering te volgen op den weg der reactie, dien zij met betrekking tot ons tarief wenscht in te slaan. Baldwin achtte zich te vorigen jare niet gerechtigd het tarief te gaan herzien zonder vooraf de kiezers te hebben geraadpleegd. Onze Regeering durft het, met het oog op vroegere ervaringen, blijkbaar niet aan met een onafgedaan tariefontwerp voor de kiezers te verschijnen, en drijft de behandeling haastig door. Het geldt hier echter een zaak, die voor de toekomstige ontwikkeling van ons economisch leven van het allergrootste belang is, en die bij de laatste verkiezingen niet als inzet van den strijd heeft gegolden. Met het oog daarop is de nu gevolgde politiek, om de kiezers het volgend jaar voor een fait accompli te stellen m.i. nauwelijks oirbaar te noemen. Laat de Kamer haar daarom weten te verhinderen.

C. A. VERRIJN STUART.

Utrecht, 9 October 1924.

DE HOOGHE GRAANPRIJZEN.

Groote belangstelling bestaat tegenwoordig ook buiten den graanhandel voor de prijsbeweging van de laatste maanden aan de graanmarkt. De oorzaak daarvan ligt in de sterke prijsstijging, die zich daar sedert Juni gaandeweg heeft ontwikkeld. De niet bij den graanhandel betrokkene bemerkt haar aan de hogere prijzen voor brood en vleesch en ook van de prijsverhoogingen van melk en zuivelproducten is zij één der oorzaken. Indien geen reactie aan de graanmarkt intreedt belooft dat in nog hogere mate het geval te zijn in het winterseizoen, wanneer het rundvee zijn voedsel niet meer vindt in de weide, doch gevoerd zal moeten worden met graan of verschillende voederartikelen, waarvan de prijs nauwsamenhangt met den loop der graanmarkt. Nu voor al deze verbruiksartikelen, waarbij ook eieren niet mogen worden vergeten, telkens prijsverhoogingen plaats vinden of in uitzicht worden gesteld komt bij velen de vraag op, of daartoe wel voldoende grond bestaat en wien eigenlijk het voordeel dier hogere prijzen ten goede komt. Voor de beantwoording dier vraag is het voldoende zich voor de verschillende graansoorten rekenschap te geven van de verhouding tusschen vraag en aanbod in het tegenwoordige seizoen in vergelijking met het vorige. In verband met het

jaargetijde, waarin op het Noordelijk halfrond het graan wordt binnengehaald rekent men in den graanhandel met seizoenen van 1 Augustus tot 31 Juli. Geheel juist is deze jaarsverdeeling niet, omdat in de groote graanlanden van het Zuidelijk halfrond de oogsten in andere gedeelten van het jaar rijp zijn dan in de Noordelijke. Australië en Argentinië oogsten hun tarwe, haver, gerst en rogge in December en Januari, terwijl tarwe in Britsch Indië en maïs in Argentinië geoogst worden in Februari/Maart. De levering van het graan uit deze landen aan Europa verdeelt zich dan ook steeds over twee seizoenen, doch de ervaring heeft wel ongeveer geleerd, op welk gedeelte der aanvoeren men in de beide seizoenen kan rekenen, en het is dus zeer goed mogelijk een vrij betrouwbare schatting samen te stellen omtrent de hoeveelheden, waarvan de invoerlanden van 1 Augustus 1924 tot 31 Juli 1925 kunnen beschikken, zoodra met eenige zekerheid de resultaten der voornaamste oogsten onder cijfers zijn te brengen. Temeer is dit het geval omdat de meeste productie-landen van graan op het Noordelijk halfrond zijn gelegen, waar reeds bij of kort na den aanvang van het seizoen zulke cijfers beschikbaar zijn. Vooral maakt de verdeeling der seizoenen het gemakkelijk, de invoerbehoefte te ramen van de landen, die te weinig graan voortbrengen voor hun eigen verbruik en die bijna alle (behalve Brazilië en enkele landen van weinig beteekenis) op het Noordelijk halfrond liggen. De verhouding tusschen vraag en aanbod in een nog niet begonnen of juist aangevangen seizoen kan dus reeds spoedig vrij nauwkeurig worden geraamd en de prijzen aan de graanmarkt regelen zich naar die ramingen. Vóór van een eigenlijke raming sprake is, bestaan echter dikwijls reeds aanwijzingen voor de lijnen, waarlangs vraag en aanbod zich zullen ontwikkelen en daarvan ondervindt de loop der prijzen dan reeds den invloed. De bedoelde aanwijzingen vinden haar grond in de vooruitzichten der oogsten in de voornaamste productielanden en dit jaar hebben de daarin telkens weder optredende veranderingen reeds vroeg in het jaar de markt verontrust. Voorzover de oogstberichten ongunstig waren leidden zij echter aanvankelijk niet tot sterke prijsverhooging, omdat in het seizoen 1923/24 een overvloed van graan beschikbaar was, vooral van broodgraan (tarwe en rogge). Canada had een buitengewoon grooten oogst gehad en ook in de Vereenigde Staten van Amerika was in 1923 de opbrengst bevredigend geweest. Daarbij kwam de verrassend groote uitvoer uit Rusland (welke echter in vergelijking met vóór den oorlog nog niet van beteekenis was) en vooral ook de Europeesche invoerlanden hadden ruime graanoogsten gehad. Reeds in het begin van 1924 klaagde men hier en daar in Europa, vooral in Duitschland, over de gevolgen, die het ongunstige winterweder op den graanoogst zou hebben, terwijl in de Vereenigde Staten de stand al evenmin bevredigend heette te zijn. Men leefde echter nog in den tijd van overvloedige voorraden en aan de Amerikaanse klachten werd weinig geloof gehecht, daar men deze beschouwde als goeddeels te zijn ingegeven door den wensch om de landbouwers aan betere prijzen voor hun graan te helpen, terwijl bovendien juist in de Vereenigde Staten en Canada nog veel graan van den vorigen oogst was overgebleven. Langzamerhand trad echter een verandering in, toen het er in een groot aantal landen allengs ongunstig voor het graan begon uit te zien en niet alleen de kans ontstond op grootere behoefte aan buitenlandsch graan in Europa, doch tevens op kleinere oogsten in de uitvoerlanden. Van de uitvoerlanden leden Rusland en Canada onder droogte, nadat in Canada reeds ongunstig voorjaarsweer den uitzaai enkele weken had vertraagd. Juist in Canada met zijn korte zomers is zulk een vertraging altijd een gevaarlijk verschijnsel, dat dan ook al spoedig algemeene vrees voor een onbevredigend oogstresultaat

deed ontstaan. Daarbij is Canada tegenwoordig van zeer groote beteekenis voor de tarwevoorziening der wereld en in de laatste jaren heeft de invoer in Europa voor bijna een derde gedeelte uit Canadeesche tarwe bestaan. Als uitvoerland van tarwe heeft Canada de Vereenigde Staten reeds overvleugeld en vooral in 1923/24 hebben de Vereenigde Staten in den internationalen tarwehandel slechts een beperkte rol gespeeld. Behalve Canada en Rusland leed onder de uitvoerlanden ook Roemenië onder droogte, evenals Tunis en Algiers, die gewoonlijk voorzien in een groot gedeelte van de Fransche invoerbehoefte aan tarwe. Zoo slecht gelukte daar de oogst, dat in dit seizoen Frankrijk het geheel zonder Noord-Afrikaansche tarwe zal moeten doen en Tunis en Algiers zelfs invoer noodig hebben. Toen in Canada de nood het hoogst gestegen scheen en de tarweoogst op slechts 6 miljoen ton werd geraamd, tegen een opbrengst van ongeveer 13 miljoen ton in 1923, kwam aan de droogte een einde. De eindelijk ingetreden regen kon echter lang niet meer alle schade herstellen en hooger dan 8½ miljoen ton kwamen ook na den regen de hoogste ramingen niet. Dat was in het begin van September, toen in de drie Prairie-provincies Manitoba, Saskatchewan en Alberta, die bijna alle Canadeesche tarwe voortbrengen, het oogsten een aanvang had genomen. Spoedig daarop begonnen zich echter de gevolgen bemerkbaar te maken van de vertraging, die de uitzaai had ondervonden, en die tengevolge der droogte in den loop van het seizoen niet meer is ingehaald. Nog vóór in de meer Noordelijke streken alle tarwe was binnengehaald traden regen, nachtvorsten en zelfs sneeuwval in, die een zeer ongunstigen invloed op het eindresultaat dreigen uit te oefenen. Dat de tarweoogst in de Vereenigde Staten zich intusschen sedert de pessimistische vooruitzichten van den voorzomer geheel had hersteld en zelfs ongeveer 1.9 miljoen ton meer heeft opgebracht dan in 1923 weegt niet op tegen den tegenvaller in Canada. Bovendien was in Rusland geen verbetering ingetreden en bleef de oogst daar onvoldoende voor uitvoer van eenige beteekenis. Wel is langen tijd uit Moskou beweerd, dat ook dit seizoen een flinke uitvoer mogelijk zou zijn, doch onlangs heeft de Voorzitter van den Raad van Volkscommissarissen laten weten, dat althans in de eerste zes maanden geen uitvoer van tarwe en rogge zal plaats vinden. In het vorige seizoen was het juist de Russische uitvoer, vooral van rogge, die den prijs van broodgraan sterk heeft doen dalen en het uitblijven van Russisch broodgraan is dus voor de invoerlanden van groote beteekenis. Evenmin behoort Polen dit jaar tot de uitvoerlanden. Op het einde van den zomer heeft daar in sommige streken, waar de stand zich eerst goed liet aanzien, het graan sterk onder droogte geleden, en ten slotte zal Polen waarschijnlijk zelfs broodgraan moeten invoeren. In Hongarije was de oogst ook al kleiner dan in 1923 en de eenige gunstige uitzondering vormt onder de Europeesche uitvoerlanden Zuid-Slavië, dat meer tarwe heeft voortgebracht dan in het vorige jaar. Tegenover de vele verminderingen legt dit enkele gunstige resultaat slechts weinig gewicht in de schaal.

Hebben dus de gezamenlijke uitvoerlanden van het Noordelijk halfrond veel minder tarwe en rogge beschikbaar dan in het vorige seizoen, ook het importerende gedeelte der wereld blijft met de opbrengst zijner graanoogsten ver bij 1923 ten achteren. Van de gevolgen van den ongunstigen winter hadden de gewassen zich goed hersteld en eenigen tijd bestond er alle reden om goede resultaten te verwachten, al werd dan in Engeland reeds dadelijk wegens geringeren uitzaai op een eenige procenten kleineren tarweoogst gerekend. Teleurstellingen begonnen echter al spoedig ook in de invoerlanden op te treden. De lange periode van droogte, die Tunis en Algiers teisterde, liet zich ook gelden in Griekenland en Italië.

Beide landen hebben veel minder tarwe geoogst dan in 1923 en in Italië is de opbrengst officieel berekend op slechts 4.5 miljoen ton tegen 6 miljoen in 1923. Den laatsten tijd wordt die berekening zelfs nog als te optimistisch beschouwd. In het meer Noordelijke en Westelijke Europa was het niet de droogte, die ten slotte de oogstresultaten verminderde, doch de voortdurende regen sedert de tweede helft van Augustus. Van de rogge is in Nederland gelukkig nog het grootste gedeelte en in Duitschland een flink percentage vóór den regen binnengehaald, doch het restant benevens verreweg de meeste tarwe zijn langen tijd aan den regen blootgesteld geweest, om ten slotte grootendeels nat en in deplorabelen toestand te worden binnengehaald. Dit geldt voor Duitschland, Nederland, België, Noord-Frankrijk en Engeland en in mindere mate voor Denemarken en Scandinavië. Een groot gedeelte van deze natte tarwe en rogge is voor menscheijk voedsel niet meer geschikt en dient als veevoeder te worden gebruikt, voor zoover het ook daarvoor niet zijn waarde ten deele heeft verloren. Het gevolg is, dat in de Europeesche invoerlanden een veel grooter tekort aan broodgraan bestaat dan in het vorige seizoen. Niet slechts zijn de opbrengstcijfers kleiner dan in 1923, doch om tot de voor brood bruikbare hoeveelheden te komen, dienen die cijfers nog te worden verminderd met het graan, dat voor menscheijk gebruik niet geschikt is.

Welk een slecht figuur de Europeesche oogsten van broodgraan kwantitatief maken tegenover de resultaten van het vorige jaar, blijkt uit een berekening van het Internationale Instituut voor den Landbouw te Rome, volgens welke in 19 Europeesche landen dit jaar tezamen 19 miljoen ton tarwe is geoogst tegen 22 miljoen in het vorige jaar. Voor rogge in 18 landen zijn deze cijfers bijna 15 miljoen ton in 1924 tegen 17.7 miljoen in 1923. Tot de bedoelde landen behooren niet Frankrijk, Rusland en Roemenië, van welke landen nog geen betrouwbare oogstramingen bekend waren. Voor Frankrijk zijn juist den laatsten tijd verschillende particuliere schattingen gepubliceerd, die sterk uiteenloopen van een vermindering tegenover 1923 van ongeveer 10 pCt. tot een vermeerdering van 8 pCt. Ook echter indien dit laatste cijfer juist is, wat na de voortdurende klachten wegens den regen in Noord-Frankrijk nauwelijks aan te nemen is, valt niet te vergeten, dat in die opbrengst ook alle niet voor de meelfabricage bruikbare tarwe is opgenomen. Men is het er vrijwel over eens, dat Frankrijk minder tarwe heeft, die geschikt is als grondstof voor brood, dan in 1923. Ditzelfde punt moet ook in het oog worden gehouden bij de beschouwing der cijfers over de Deutsche opbrengsten van rogge en tarwe. Deze bedragen volgens de officieele raming voor rogge 6 miljoen ton (tegen 6.7 miljoen in 1923) en voor tarwe 2.5 miljoen ton (tegen 2.9 miljoen in 1923), doch een groot gedeelte vooral van de tarwe zal slechts als veevoeder kunnen dienen. In Duitschland is onlangs berekend, dat daar een invoer noodig zal zijn van 2 miljoen ton rogge, terwijl de geheele oogst der Vereenigde Staten, die het leeuwendeel dier rogge zullen moeten leveren, nog niet eens 2 miljoen ton heeft opgebracht. Daarbij komt dan wel de rogge uit Canada, waar trouwens de opbrengst, zeer is tegengevallen en uit Argentinië, dat echter slechts weinig rogge verbouwt, doch behalve Duitschland koopen ook Scandinavië, Nederland en Tsjecho-Slowakye buitenlandsche rogge, terwijl dit jaar zelfs Polen rogge zal dienen in te voeren.

Een lichtpunt bij dit alles vormen tot nog toe de uitstekende vooruitzichten van de tarweoogsten op het Zuidelijk halfrond. Argentinië heeft eenigen tijd over droogte geklaagd, doch onlangs is daar volop regen gevallen en de stand der Argentijnsche tarwe is nu zeer gunstig. Buitengewoon goed is die in

Australië, waar 8 à 900.000 ton meer tarwe wordt verwacht dan in het vorige seizoen. Het duurt echter nog tot December/Januari, vóór in die landen de tarwe wordt geoogst en in dien tijd kan nog veel gebeuren. Maar ook indien gerekend wordt op het uitblijven van tegenspoed in deze beide productie-landen en bij de in het loopende seizoen in de uitvoerlanden beschikbare tarwe van die oogsten een even groot percentage wordt meegeteld als gewoonlijk vóór 1 Augustus ter verscheping komt, is het totaal ongeveer even groot als de invoer-behoefte der gezamenlijke invoerlanden, zooals die te berekenen is op de basis der oogstramingen aldaar. Daarbij wordt dan in aanmerking genomen, dat de hoge prijzen eenige vermindering van het gebruik zullen veroorzaken, en dat in sommige landen zooals Italië en Frankrijk de regeeringen aan de maalindustrie reeds maatregelen hebben voorgeschreven, welke de zuinigheid in het verbruik bevorderen. Die verhouding tusschen behoefte en beschikbare voorraden komt zelden voor en gewoonlijk is een belangrijk overschot aanwezig. Het is dan ook duidelijk, dat deze evenwichtstoestand, waarbij tegenvallers of onverwachte uitbreiding der behoefte dadelijk tot een te kort zouden leiden, wel aanleiding moest geven tot sterke prijsverhoogingen. Hoe gemakkelijk het evenwicht kan worden verstoord, is gebleken in het vorige seizoen. Toen werd algemeen het bestaan van een zeer groot overschot aan broodgraan aangenomen, terwijl aan het einde van het seizoen van dat groote overschot veel minder bleek aanwezig te zijn, dan men had verwacht. Een der oorzaken van dat verschijnsel heeft gelegen in verrassend grooten import van tarwe in China en Japan. Het gebruik van tarwe blijkt in Oost-Azië toe te nemen en daar tevens China en Japan slechte oogsten hadden, gedeeltelijk ook van rijst, werd daar zeer veel meer tarwe gekocht, dan aanvankelijk voor mogelijk was gehouden. Ook nu weder is telkens sprake van een teleurstellende opbrengst van tarwe in China en van een slechten rijstogst in Japan. Nog belemmert de Chineesche burgeroorlog de zaken naar China, doch Japan begint reeds belangstelling te toonen voor Noord-Amerikaansche tarwe en ook nu weder schijnt kans te bestaan op geregelden tarweuitvoer naar Oost-Azië.

Het is nu maar de vraag, of misschien de redenen voor prijsverhoging, die in het voorgaande zijn besproken, aan de graanmarkten zijn overschat en tot wat al te groote prijsverhoogingen hebben geleid. Van 1 Juni tot 6 October is te Chicago rogge 100 pCt. duurder geworden, tarwe ruim 45 pCt. Te Winnipeg, de hoofdmarkt in Canada, steeg tarwe 60 pCt. en te Buenos-Aires en Rosario 55 à 50 pCt., terwijl ook te Liverpool, welke markt steeds de stemming in Europa goed weergeeft, een verhoging van 45 pCt. voor tarwe te constateeren valt. De toekomst zal leeren, of men te hard van stapel is geloopt en vooral de ontwikkeling der tarweogsten in Argentinië en Australië is bij den verderen prijsloop van groot gewicht. Zoodra bovendien de invoerlanden in staat blijken, zich eenigen tijd van inkoop te onthouden, zal de markt daarop met prijsverlagingen reageeren, doch wanneer dan weder het eene en daarna het andere invoerland voortgaat met inkoop op de groote schaal van den laatsten tijd en de tot nog toe bekende gegevens en ramingen dus juist blijken, zal men zich in de hoge prijzen moeten blijven schikken. Te forceeren is de prijsloop aan de graanmarkt nu eenmaal niet en wij kunnen niet anders doen dan de vraag en het aanbod te laten zoeken naar hun evenwichtstoestand, welke het prijsniveau aan de wereldmarkt vaststelt en die bepaald wordt door weersomstandigheden en oogstresultaten, waarop de mensch geen invloed van eenige betekenis kan uitoefenen.

Het ongeluk wil, dat voor de voedergranen dit seizoen een dergelijke toestand als voor tarwe en rogge bestaat. Ook maïs, gerst en haver hebben in

vele landen onder ongunstig weder te lijden gehad. Het ernstigst zijn daarbij ook voor die graansoorten de ongunstige resultaten in Rusland en verder de buitengewoon slechte vooruitzichten voor de maïs der Vereenigde Staten, die gemiddeld ongeveer 75 pCt. voortbrengen van de geheele wereldproductie aan maïs, die gewoonlijk in totaal ongeveer even groot is als van tarwe. Bij schaarschte aan broodgraan wordt daarin dikwijls tot zekere hoogte en voor sommige doeleinden voorzien door andere graansoorten en omgekeerd, doch in dit seizoen zijn beide niet overvloedig en bestaat voor deze wisselwerking geen gelegenheid. Slechts haver is in flinke hoeveelheden aanwezig wegens groote oogsten in Noord- en Zuid-Amerika, terwijl ook haver ten slotte in Europa het minst van het slechte weder schijnt te hebben geleden. Belangrijke ontspanning aan de graanmarkt vermag haver alleen echter niet te brengen. Wel was de in den aanvang van 1924 in Argentinië binnengehaalde maïsogst buitengewoon groot, doch daarvan is in de eerste maanden in zeer snel tempo naar Europa verscheept, terwijl later ook Noord-Amerika in Argentinië als koper van maïs optrad. Reeds steeg maïs van 1 Juni tot 6 October te Chicago en in Argentinië bijna 50 pCt. in prijs en nog wordt zij in Europa met graagte gekocht. Ook voor gerst was de prijsstijging zeer sterk en evenals voor broodgraan valt voor de andere graansoorten nog niet te constateeren, dat de prijsverhoging niet haar rechtvaardiging vindt in de verhouding tusschen de beschikbare voorraden en de vraag.

Het schijnt dus, dat afgezien van de altijd bestaande kans op prijsschommelingen, die vooral in deze tijden van onzekere markten groot kunnen zijn, in dit seizoen de graanprijzen op een hoog niveau zullen blijven.

Reeds trad op 7 October een algemeene prijsdaling in, voornamelijk wegens een stagnatie in de Europeesche vraag. Zij was echter slechts van korten duur en reeds op den 13den trad een herstel in met hervatting der vraag in Duitschland.

13 October 1924.

JAN SCHILTHUIS.

HET VIII^e POSTCONGRES TE STOCKHOLM.

I.

In den namiddag van 4 Juli j.l. werd te Stockholm het achtste congres van de „Union postale Universelle” geopend door Z.M. den Koning van Zweden in eigen persoon. Voor dit congres was het gebouw van den Zweedschen Rijksdag ter beschikking gesteld. Het was daar, dat de uit alle landen van de wereld te zaam gekomen congressisten zich te ongeveer 2½ uur des namiddags verzamelden, om zich in plechtigen optocht te begeven naar het nabij gelegen Koninklijk Paleis, in welks troonzaal Zijne Majesteit het congres zou openen. Geheel het Koninklijk Huis, alle Ministers en hoogwaardigheidsbekleeders waren bij deze plechtigheid tegenwoordig. De Koning herdacht in zijn rede het vijftig-jarig bestaan van de „Union postale Universelle” en eindigde met den wensch, dat dit congres moge worden een groot succes en met gouden letters geschreven in de annalen van de „Union”. Voorts, dat het verblijf te Stockholm aan alle deelnemers steeds duurzame en aangename herinneringen moge achterlaten van Stockholm en van Zweden.

Na afloop van de openingsplechtigheid in de troonzaal, werden de congresleden door tal van schitterende zalen geleid naar een zeer groote ontvangzaal, waar alle delegaties één voor één werden voorgesteld en door Z.M. toegesproken.

Zooals bekend, wordt het postcongres in den regel om de 5 jaar gehouden. Ditmaal was het één jaar vervroegd ter eere van het 50-jarig bestaan der „Union”, dat den 16en Augustus j.l. op schitterende wijze is herdacht. Het congres besloot, dat ter herinnering aan de cinquantenaire, op een te Stockholm

nader aan te wijzen plaats, een monument zou worden aangebracht.

Het was te Bern, den 15 September 1874, dat op initiatief van wijlen den Duitschen Minister der Posterijen *Von Stephan*, het eerste congres bijeenkwam. Het bestond toen uit vertegenwoordigers van slechts 23 landen, waaronder ook Nederland. Het voornaamste resultaat van dat congres was, het verkrijgen eener regeling voor het internationaal verkeer. Het tweede congres vond plaats te Parijs in 1878. Dat had ten gevolge de overeenkomsten betreffende uitwisseling van brieven met aangegeven waarde en de verzending van postwissels tusschen verschillende landen. Ook was van dit congres het gevolg, dat twee jaar later ook te Parijs, een overeenkomst werd gesloten voor de uitwisseling van postpakketten. Het derde congres te Lissabon in 1885 gehouden, riep de overeenkomst in het leven voor de invordering van quitanties, terwijl in 1891 het vierde congres te Weenen, uitbreiding gaf aan de bepalingen van de overeenkomst betreffende de waarde-brieven. Ook werd toen besloten tot het uitgeven door het Bureau te Bern van een „Dictionnaire des Bureaux de Poste”, die thans nog op de kantoren van de geheele wereld goede diensten bewijst. De werkzaamheden van bedoeld bureau werden uitgebreid; administraties, die zulks wenschten, konden zijn tusschenkomst inroepen voor de wederzijdsche verrekningen.

Ten slotte had dit congres ten gevolge het sluiten van een overeenkomst voor het leveren van abonnementen op dagbladen.

Het vijfde congres, in 1897 te Washington gehouden, kenmerkte zich voornamelijk door de kwestie over het transitrecht, doch veel gewijzigd werd daarin niet. In 1900 werd het 25-jarig bestaan van de Postunie herdacht en bij die gelegenheid het bekende monument te Bern onthuld.

Rome was aangewezen om in 1906 het zesde congres te ontvangen, waar tal van faciliteiten tot stand kwamen, die door het publiek steeds zijn gewaardeerd. Te Rome was bepaald, dat het volgende congres te Madrid zou worden gehouden, doch de wereldoorlog was oorzaak dat dit eerst in 1920 kon geschieden. Moeilijk waren de omstandigheden, waaronder toen besluiten moesten worden genomen, groot evenwel het aantal voorstellen, die toen moesten worden behandeld. Aan deze laatste omstandigheid werd de lange duur (pl.m. 2 maanden) van dit zevende congres toegeschreven. Evenwel, het congres te Stockholm was onlangs nagenoeg denzelfden tijd bijeen, te lang voor velen en zeker voor hen, die daarvoor uit overzeesche landen naar Stockholm waren opgegaan. Het was dan ook zeer goed gezien van de Zweedsche delegatie, dat zij in de laatste zitting voorstelde een commissie van landen te benoemen, welke zal hebben te onderzoeken of maatregelen kunnen worden genomen en c.q. welke, die er toe zullen leiden, dat een volgend congres van korteren duur zal zijn. In die commissie van dertien landen is ook Nederland gekozen. Ter verklaring van een en ander diene, dat waar aanvankelijk slechts enkele Europeesche landen en de Vereenigde Staten tot de Unie toetraden, thans vrijwel alle landen der wereld daarvan deel uitmaken. Dientengevolge is ook het aantal voorstellen, dat ten congresse moest worden behandeld, zoodanig toegenomen, dat wijziging in de wijze van behandelen beslist noodig is. Bovendien heeft tot dusver elke administratie het recht tot op den zevenden dag na de opening van het congres, nog voorstellen te mogen indienen. Hiervan is ook te Stockholm ruimschoots gebruik gemaakt, wat uit den aard der zaak nog tot veel arbeid aanleiding gaf. Het voorstel van Zweden werd met groote meerderheid aangenomen en ongetwijfeld mag van bedoelde commissie goed werk worden verwacht.

Op het volgend congres, dat in 1929 te Londen

zal worden gehouden, zal zulks moeten blijken.

* * *

Den 7en Juli jl. kwam het congres voor de eerste maal in plénière zitting bijeen. Tot voorzitter werd toen allereerst bij acclamatie gekozen de heer Dr. Julius Juhlin, oud-Minister van Binnenlandsche Zaken, Directeur-Generaal der Zweedsche Posterijen. Het congres wees aan tot vice-voorzitter den heer Camille Decoppet, Directeur van het Bureau der Post-Unie te Bern, terwijl den Minister Sven Lübeck het eere-voorzitterschap werd aangeboden.

Volgens het nieuw opgemaakte reglement, werd het congres in 4 commissies verdeeld, waaraan later nog 2 sub-commissies zijn toegevoegd.

a. De eerste commissie voor de behandeling van de ingekomen voorstellen betreffende het Hoofdverdrag en Reglement, bestaande uit 55 landen.

b. In de tweede commissie werden benoemd 40 landen, die de voorstellen betreffende de verdragen voor de uitwisseling van postpakketten en van brieven en doosjes met aangegeven waarde hadden te behandelen.

c. De derde commissie, waarvoor aangewezen werden 35 landen, had tot taak de behandeling van de voorstellen betreffende de verdragen inzake postwissels, quitanties en abonnementen op dagbladen en tijdschriften.

d. De vierde commissie van 11 landen was uitsluitend belast met de redactie.

(Nederland werd aangewezen om van elk dezer vier commissies deel uit te maken). Thans konden de werkzaamheden een aanvang nemen. De vergaderingen begonnen 's morgens 9½ uur en eindigden pl.m. 6 uur en later, met een pauze van een paar uur voor de lunch. Dat daarbij eenige afwisseling noodig was, hadden de Zweden zeer goed ingezien. Zij verstaan de kunst van recipieeren en waren onvermoeid in het bedenken van uitstapjes. Het hoogtepunt werd bereikt met een reis door Zweden van zes dagen in twee extra-treinen, welke reis schitterend verliep en bewees welke uitstekende organisators zij zijn.

Onder de ongeveer 1300 voorstellen die op dit congres moesten worden behandeld, waren er vele, die uitsluitend de techniek van den postdienst betroffen, terwijl veel anderen faciliteiten voor het publiek beoogden. Wat strijd gaf en soms tot heftige discussies leidde, was in de allereerste plaats een voorstel tot afschaffing en daarna tot wijziging van de betaling van transitkosten. Dit zijn de kosten, die verschuldigd zijn aan derde administratiën voor het vervoer van vreemde brievenmalen. Deze kwestie was ook reeds te Madrid in den breede behandeld, toen echter met het resultaat, dat de bestaande regeling werd gehandhaafd, doch ook met het succes voor Amerika, dat de voorstellen tot verhooging dier rechten geen meerderheid konden verkrijgen. Thans waren allereerst aan de orde voorstellen van Luxemburg, Brazilië en Mexico tot algeheele afschaffing van het transitrecht. Het werd, nadat niet minder dan 16 delegaties zich over dit beginsel hadden uitgesproken, verworpen met 39 stemmen tegen, 11 stemmen vóór en 3 onthoudingen. Onmiddellijk stelde Argentinië voor om een subcommissie te benoemen, die deze zoo belangrijke kwestie nader onder de oogen zou hebben te zien, doch ook dit voorstel kon geen genade vinden en verkreeg slechts 10 voorstemmers. Daarna nog een poging van de delegatie van de republiek Letland, beoogende een gedeeltelijke vrijstelling te verkrijgen; zij kon echter slechts instemming vinden bij 4 landen. De afschaffing van het transitrecht, waarvoor de tijd met het oog op de economische verhoudingen nog geenszins rijp is, was hiermede van de baan. Ongetwijfeld zal zij op een volgend congres weder ter sprake komen. Een van de voornaamste motieven voor afschaffing is, dat de betaling van transitkosten niet in overeenstemming

zou zijn met het grondbeginsel van de postvereeniging t.w., dat de tot die vereeniging behorende landen voor de uitwisseling der correspondentie worden geacht een enkel postgebied te vormen. Een internationaal verkeer zonder eenige afrekening, dus kosteloos vervoer van alle brievenmalen door de geheele wereld, is zeker een ideaal, waarvan echter de verwezenlijking nog wel niet aanstaande zal zijn.

Wat nu aller aandacht vroeg waren de talrijke voorstellen tot vermindering van de kosten voor transit en waarvoor reeds vele pennen in beweging waren gebracht. De Directeur-Generaal van de Zweedsche Posterijen o.a., zond enkele weken voor den aanvang van het congres aan alle deelnemers een „Exposé des motifs à l'appui du projet de modification des dispositions concernant les frais de transit des correspondances, soumis par l'administration des postes

de Suède". Hierin werd vanaf het bestaan der Unie, de geheele geschiedenis van het transit-recht behandeld en aangetoond dat de tijd tot verlaging daarvan thans was gekomen. Zelfs werd er op gewezen dat te Madrid in 1920 door de Noord-, Midden- en Zuid-Amerikaansche Staten, benevens Spanje een afzonderlijke Unie was gesloten, tusschen welker leden geen afzonderlijke verrekening van transitkosten meer plaats vindt. Waar uit alles bleek, dat de drang naar vermindering van bedoelde kosten, hoe langer hoe sterker werd, was daaraan geen weerstand meer te bieden en moest getracht worden uit alle gedane voorstellen een oplossing te vinden die althans een groote meerderheid zou kunnen bevredigen. Na tal van vergaderingen is dit gelukt. Het zou te ver voeren hier daarop verder in te gaan. Het verkregen resultaat is in hoofdzaak hieronder vermeld.

a. Landtransit.

Bestaande regeling			Nieuwe regeling		
	Brieven en briefkaarten per KG.	Overige stukken per KG.		Brieven en briefkaarten per KG.	Overige stukken per KG.
Tot 3000 KM.	fr. 1,50	fr. 0,20	1000 KM.	fr. 0,75	fr. 0,10
3000 „ 6000 „	„ 3,—	„ 0,40	1000 tot 2000 „	„ 1,—	„ 0,15
6000 „ 9000 „	„ 4,50	„ 0,60	2000 „ 3000 „	„ 1,50	„ 0,20
Boven 9000 „	„ 6,—	„ 0,80	3000 „ 6000 „	„ 2,50	„ 0,30
			6000 „ 9000 „	„ 3,50	„ 0,40
			Boven 9000 „	„ 4,50	„ 0,50

b. Zeetransit.

Tot 300 zeemijlen	fr. 1,50	fr. 0,20	Tot 300 zeemijlen	fr. 0,75	fr. 0,10
Boven 300 zeemijlen, tusschen landen van Europa, tusschen Europa en de havens van Afrika en Azië aan de Middellandsche Zee en Zwarte Zee en tusschen die havens onderling en tusschen Europa en Noord-Amerika	„ 4,—	„ 0,50	Van 300-1500 zeemijlen	„ 2,—	„ 0,25
Overig vervoer	„ 8,—	„ 1,—	Tusschen Europa en Noord-Amerika	„ 3,—	„ 0,40
			Van 1500-6000 zeemijlen	„ 4,—	„ 0,50
			Boven 6000 zeemijlen	„ 6,—	„ 0,75

Krachtige pogingen zijn door verschillende landen gedaan om de vroeger bestaande uniformiteit der porten voor de geheele wereld-postvereeniging te herstellen, doch ze hebben gefaald. De in de verschillende landen zeer uiteenlopende geldelijke toestanden, deden, naar reeds spoedig bleek, geen meerderheid vinden. Toch hebben de langdurige beraadslagingen tot resultaat gehad, dat de grondbedragen voor de porten en wel voor de brieven, briefkaarten en gedrukte stukken, resp. op 25, 15 en 5 centiemen van den gouden frank werden vastgesteld. Doch in het protocol van het Hoofdverdrag is in sub II bepaald, dat de landen die zulks wenschen, bevoegd zijn om hun porten vast te stellen op bedragen, die gaan tot 60 pCt. boven of 20 pCt. beneden genoemde grondslagen, met afronding naar de eischen van de verschillende muntstelsels. Deze nieuwe bepalingen hebben ten doel om geleidelijk te kunnen komen tot een uniform tarief op basis van het port van 25 centiemen (12½ cent) voor de brieven. In dit opzicht is te Stockholm dus goed werk verricht.

Een ander onderwerp dat tot langdurige beschouwingen aanleiding gaf, betrof artikel 8 van het Hoofdverdrag, regelende het stemrecht van protectoraten en koloniën, deel uitmakende van de Unie. Ook op het vorige congres te Madrid was dit vraagstuk ter sprake gebracht. Thans waren verschillende voorstellen ingediend om enkele koloniën het stemrecht te ontnemen wat vooral in de 1e commissie hevigen tegenstand ondervond. Koloniën en Protectoraten, die geheel op zich zelf staande postadministratiën hebben en waardoor bovendien dikwijls gansch andere belangen gelden dan voor het Moederland, behooren zelfstandig hun stem in de Unie te kunnen doen hooren. Met slechts enkele stemmen voor, werden de betreffende voorstellen afgewezen. Vermeldenswaard hierbij is, dat de delegatie van de

„Union des Républiques Soviétistes Socialistes" vier in plaats van één stem opeischte, op grond van de omstandigheid dat de Russische Republiek bestaat uit 4 geheel zelfstandige republieken t.w.: La République Socialiste Fédérative des Soviets de Russie, la République Socialiste des Soviets de la Russie blanche, la République Socialiste Fédérative de Transcaucase et la République Socialiste des Soviets de l'Ukraine. Het voorstel werd verworpen met 23 stemmen tegen één voor.

Die stemrecht-kwestie heeft ook nog een achtergrond. Waren de eerstbedoelde voorstellen aangenomen, dan zou het niet onwaarschijnlijk zijn, dat de meerderheid in de Postunie zou worden verlegd naar Amerika en daardoor, ten aanzien b.v. van de tarieven en de transitrechten maatregelen konden worden genomen, die voor de Europeesche landen thans gezinszins gewenscht zijn.

Hoe groot het verschil van meening der congresleden soms was, op hun stemming en onderlinge waardeering is dit nimmer van invloed geweest. Er heerschte steeds een kameraadschappelijke omgang; onder de trouwe congresbezoekers bestaat zelfs een vriendschapsband, die in alles ten goede werkt. De uitstekende wijze waarop dit congres is verlopen, is voorzeker niet 't minst te wijten aan de Zweedsche Administratie en haren wakkeren Directeur-Generaal. Zij hebben al het mogelijke gedaan om dit congres, dat samenviel met het vijftig-jarig bestaan der Unie in alle opzichten schitterend te doen slagen. Zonder twijfel verdienden zij de hulde, die hun in de laatste plénière zitting werd gebracht. Een woord van lof speciaal voor den President van het congres, den heer Dr. Juhlin, is hier zeker op zijn plaats.

Ten slotte nog de mededeeling, dat Z.M. de Koning van Zweden zijne belangstelling niet alleen toonde door het congres te openen, maar bovendien ter eere

van de „Cinquantenaire” een zilveren medaille deed slaan, waarvan aan elk der leden een exemplaar werd uitgereikt. De Kroonprins was tegenwoordig bij de gala-voorstelling in den schouwburg en het daarop gevolgd banquet in het Stadhuis, die werden gegeven op den herdenkingsdag. De „Doyen” van het congres uitte in de laatste zitting voor deze belangstelling woorden van erkentelijkheid, welke luiden bijval vonden.

C. S.

Amsterdam, September 1924.

HET FATUM DER BEVOLKINGS- VERMEERDERING.

Prof. Mr. H. W. Methorst te 's-Gravenhage schrijft ons:

Tot mijn leedwezen werd eerst onlangs mijn aandacht gevestigd op de studie van Mr. J. Bierens de Haan Jr. over „Het fatum van bevolkings-vermeerdering” in de November- en December-aflevering van „Onze Eeuw”, 1923.

Op bl. 160/2 van deze doorwerkte studie worden eenige beschouwingen gegeven omtrent het bevolkingsvraagstuk, waaraan ik de volgende opmerkingen zou willen vastknopen.

Daar het te veel ruimte zou vragen die bladzijden hier geheel over te nemen, zal de auteur het mij, naar ik hoop, niet euvel duiden indien ik slechts de volgende zinsneden vermeld, die, hoewel ze natuurlijk in verband met de geheele lezenswaardige verhandeling beoordeeld moeten worden, toch ook op zich zelf wel de bedoeling van den schrijver zullen weergeven.

1. „Slaagt dus een ontwikkelde geneeskunst er in, de sterfte lager te doen zijn dan wat „natuurlijk” zou wezen (d.w.z. den bevolkingsaanwas *kunstmatig* te vergrooten), dan is het niet te ontkomen gevolg, dat ook het aantal geboorten lager moet worden, dan dit van nature geneigd is te zijn.”

2. Iets verder: „er is dan ook geen ontkomen aan het alternatief: of een hoog sterftecijfer (*vooral een grootere zuigelingensterfte*) of een laag geboortecijfer.” Nog iets verder: „Dat de bevolking niet steeds kan blijven toenemen, dat er m.a.w. eenmaal een oogenblik komt, waarop of de geboorten sterk vermindert, of het aantal *te vroegtijdige sterfgevallen* weer sterk toegenomen zal zijn, zal wel niemand willen ontkennen.”

Tegen de door mij gecursiveerde woorden gaan in hoofdzaak mijn bezwaren.

1. Vooreerst acht ik de stelling dat een „ontwikkelde geneeskunst” er ooit in zal slagen de sterfte lager te doen zijn dan wat *natuurlijk* zou wezen, zoodat de bevolkingsaanwas *kunstmatig* zou worden vergroot, niet aannemelijk.

Welke is de natuurlijke grens die aan ons aardsche leven gesteld is?

Ik heb wel eens de stelling hooren verkondigen dat elk menschenkind onder normale omstandigheden de neiging zou hebben meer dan 70 jaar te worden. Indien dit waar is, dan is de „ontwikkelde geneeskunst” er nog ver van af ons geslacht een sterfte te bezorgen welke nog gunstiger zou zijn dan de „natuurlijke” sterfte. Toch heeft de hygiëne reeds gedurende twintigtallen van jaren de sterftekans in *alle* leeftijdsgroepen verbeterd.

In het algemeen zijn deze betere levenskansen toe te schrijven aan den strijd tegen bacteriën, aan betere voorlichting omtrent hygiëne, waardoor minder kans op besmetting bestaat, aan prophylaxis in den ruimsten zin, welke gebleken is doeltreffender en ook economischer te zijn dan te trachten reeds ontstane ziekten te genezen, aan minder misbruik van alcohol en aan beoefening van sport.¹⁾

¹⁾ Terwijl ik dit schrijf trekt een troep jeugdige padvinders met vrolijk gezang onder leiding van ouderen voorbij, en heb ik van uit mijn kamer het gezicht op een voetbalveld waar de vlaggen vrolijk wapperen en vanwaar het hoera-geroep der spelers nu en dan tot mij door dringt.

Dat door een en ander de sterfte ooit lager zou kunnen worden dan wat „natuurlijk” zou wezen, kan ik niet inzien.

Dat deze hygiënische maatregelen dergelijken invloed konden oefenen, zal zeker voor een deel hieraan moeten worden toegescheven, dat zij, evenals onze meer individualiseerende opvoeding, ook het *verantwoordelijkheidsgevoel van het individu* in dit opzicht hebben verhoogd.

En nu is dit een merkwaardig verschijnsel, dat ook een verhoogd verantwoordelijkheidsgevoel op de daling van het geboortecijfer invloed heeft gehad. Geboortedaling immers wordt voor een deel veroorzaakt door respectabele motieven als b.v. zorg voor een goede opvoeding der kinderen, zorg voor de gezondheid der vrouw etc., voortspruitende uit fijnere ethische aandoeningen. Hiertegen kan m.i. geen enkel bezwaar bestaan, ook niet van religieus standpunt. Daarnaast werken echter ook andere beweegredenen mede tot het doen dalen van het geboortecijfer waaronder er zijn (gemakzucht, weeldezucht, gebrek aan moed etc.) welke uit minder nobele gevoelens voortkomen of mogelijk teekenen zijn van ontaarding.

Uit deze beide geheel verschillende — zelfs in zekeren zin aan elkaar tegenovergestelde — motieven is o.m. het merkwaardige feit te verklaren dat de geregeld voortgezette geboortedaling is begonnen niet uit economischen nood, niet bij de armsten, doch integendeel onder de meest welgestelden en de intellectueelen.

2. Nu kom ik tot het door den schrijver gestelde alternatief: of een hoog sterftecijfer (*vooral een grootere zuigelingensterfte*; elders ruimer gesteld: toeneming van het aantal *te vroegtijdige sterfgevallen*) of een laag geboortecijfer.

Bij ons te lande wordt de bevolkingstoename (omdat de emigratie in normale omstandigheden steeds groter was dan de immigratie) veroorzaakt door een surplus van geboorte boven sterfte. Beide curven, zowol die van geboorte als die van sterfte per 1000 zielen, bewegen zich in dalende richting. Omdat de geboorte-curve, naar algemeen aangenomen wordt, voort zal gaan zich in dalende richting te bewegen en de sterfte-curve bijna „uitgedaald” is, zoodat laatstgenoemde na verloop van tijd in horizontale richting zal moeten ombuigen en daarna omhoog zal moeten gaan, zal het bevolkingsaccres geleidelijk gaan dalen. Dat zoodanig proces nu gepaard zal moeten gaan met „grootere zuigelingensterfte” of „toeneming van het aantal te vroegtijdige sterfgevallen” betwijfel ik. Natuurlijk zullen plotselinge opkomende infectieziekten als b.v. de griepiepidemie van 1918, welke, over de geheele wereld evenveel slachtoffers gemaakt heeft als de grootste aller wereldoorlogen, de sterfte in alle leeftijdsklassen kunnen verhoogen, doch deze epidemie was niet het gevolg van economische misère. Zoodanige epidemieën, ook cholera-epidemieën, kunnen even goed voorkomen in een land met geringe densiteit. Maar al treden dergelijke epidemieën niet op, dan nog zal het bevolkingsaccres gaan dalen.

Alleen door het feit dat we door het dalen van het sterftecijfer niet anders bereiken dan uitstel van den dood, dan een grootere bezetting der hoogere leeftijdsklassen, zal na verloop van jaren de sterfte in de hoogste leeftijdsklasse (stel boven 70 jaar) percentsgewijs zoodanig moeten toenemen, dat daardoor het totale sterftecijfer per 1000 zielen ook zal moeten stijgen; hoe geringer de geboorte zal worden hoe kleiner de deeler en hoe hooger ook daardoor de totale sterfte per 1000 zielen zal stijgen. Dat juist de zuigelingensterfte door een economische crisis zal moeten toenemen, geloof ik evenmin. Indien moeders, voorgelicht door consultatiebureau's voor gezonde zuigelingen, gelijk thans allerwege worden opgericht, voorgelicht door doctoren, pleegzusters en vroedvrouwen, de pas geboren en het voedsel geven (moedermelk) waarop elk kind een *natuurlijk recht* heeft, indien ouders de ge-

zondheid van het jonge kind niet verknoeien door toedienen van bier, jenever of brandewijn, indien zij voedingsstoornissen op *natuurlijke* wijze en niet met allerlei geheimzinnige middelen trachten te bestrijden, indien gewaakt wordt tegen infectie door vliegen, door onzuivere melk of besmet water, dan heeft elk kind beneden het jaar, dat niet lijdt aan aangeboren lichaamszwakte of -gebreken geen grooter sterftekans dan 3 per 100 geboren. Zelfs in oorlogstijd toen het voedsel schaarsch was, werd de zuigelingensterfte niet hoog omdat de moeders hun kind, door gebrek aan koemelk, zelf moesten voeden. Indien bovenstaande beschouwingen in de toekomst zullen blijken, juist te zijn, dan draagt het „probleem der bevolkingsvermeerdering” dus in zich zelf de kiemen voor een geleidelijke natuurlijke oplossing en zal deze vermeerdering als zoovele andere onbegrepen verschijnselen, ten slotte blijken te zijn „in harmonie met het oneindige”.

Moeten we daarom de handen in de schoot leggen, en afwachten wat gebeuren zal?

Geenszins.

We moeten voortgaan met gezond geboren kinderen, gezond te houden, harmonisch op te voeden en het verantwoordelijkheidsgevoel van de jeugd tegenover de gemeenschap trachten te ontwikkelen, zoodat de menselijke energie zich niet meer toespitst op het uitvinden van duizend soorten steden-bedwelmende gassen of het maken van uit de lucht te slingeren menschen-massa's-vernietigende bacterie-bommen; wij moeten bevorderen dat de menschheid zich gaat toeleggen op het scheppen van vrij en vlug verkeer tusschen alle volkeren en het oplossen van internationale geschillen door rechtvaardige arbitrage.

Of dan de aarde met zijn onuitputtelijke rijkdommen, de natuur met haar nog niet geëxploiteerde reuzenkrachten niet in staat zal zijn veel meer dan 1700 miljoen menschenkinderen te voeden en ons Vaderland niet meer dan 7 miljoen?

Ik heb goede hoop.

H. W. METHORST.

Den Haag.

DE INDISCHE VENNOOTSCHAPSBELASTING IN DEN VOLKSRAAD.

II (Slot).

De voorstellen der Regeering stelden zich, gelijk ook de rapporten van de Indische Commissie en de Commissie-Bruins, op het standpunt, dat het heffingspercentage der nieuwe vennootschapsbelasting aldus dient bepaald, dat deze belasting een opbrengst zal geven, gelijk aan die, voor de Productenbelastingen en Inkomstenbelasting uitgetrokken ad ongeveer f 51 mill. Daartoe achtte de Commissie-Bruins, die een nauwkeurige studie maakte van de belastingheffing in de omliggende en koloniale gebieden, een heffingspercentage van 10 pCt. voldoende, maar ook het uiterste, waartoe men gaan kon, terwijl zij tijdelijk opcenten tot 20 pCt. noodig en geoorloofd oordeelde. De Indische Regeering nam dit voorstel niet geheel over, maar maakte er 25 opcenten van. Dus hield de heer 's-Jacob haar dadelijk voor, dat, terwijl aan de hand van wat andere landen te zien geven, 10 pCt. het uiterste bedrag eener heffing wordt geacht, zij toch, z.n. voorloopig, overgaat tot een heffing van 12½ pCt. (opcenten inbegrepen). De heeren Talma en Fruin waren van gelijk gevoelen, en oordeelden, dat, waar een heffingspercentage van 10 pCt. de uiterste grens heet, deze opcenten, al hadden zij dan een z.n. tijdelijk karakter, niet te verdedigen waren. Van tweeën één, aldus de heer Talma, of van het tijdelijk karakter dezer opcenten komt niets terecht, en dan heft men inderdaad blijvend of gedurende een lange reeks van jaren 12½ pCt.; of men behoeft deze opcenten inderdaad maar een paar jaren, en dan vestigt men ter wille van een betrekkelijk gering belastinggewin,

een indruk, die de aantrekkelijkheid van Indië voor het buitenlandsch kapitaal aanmerkelijk verzwakt. Het standpunt van dit lid, die het aldus uitdrukte: de Regeering steke de hand niet uit naar ondernemerswinsten, maar naar ondernemingen, werd in de debatten door vele leden gedeeld. En vrij algemeen vindt men een veroordeeling aanwezig van dit onderdeel van het voorstel, wyl het heffingspercentage eener blijvende belasting is vastgesteld op grond van tijdelijke behoeften. De heer 's-Jacob was de eerste om dit, uit een fiscaal billijkheidsoogpunt averechtsche standpunt, te veroordeelen en wel niemand, die hem daarin niet navolgde. Maar daartegenover stond, dat men ook algemeen erkende, dat het in de tegenwoordige omstandigheden niet anders kan, en de heer Meyer Ranneft — dezelfde, die op de ietwat „kleinzielige” belastingpolitiek der Indische Regeering wees, daar zij door kleine middelen, zooals nu weer door een goederengeld, aan vermomde belastingen tracht binnen te halen wat zij aan den anderen kant heet te schenken — meende, dat men er zich bij moest neerleggen.

Het heffingspercentage werd echter — terecht — geen toekomstige zaak gerekend, ook niet in verband met de vraag of de vennootschapsbelasting, genomen naar 10 pCt. met 25 opcenten, in staat zal zijn de vereischte f 51 mill. op te brengen. De Ondernemersraad heeft daarover cijfers gepubliceerd, die aan de hand van nauwkeurige berekeningen, wijzen op een te verwachten jaarlijksche winst van omtrent f 460 mill. De Regeerings-gemachtigde viel dit cijfer slechts indirect aan; vooral had hij bezwaar tegen de vijf milliard, eveneens door den Ondernemersraad berekend als te zijn het totaal van buitenlandsch kapitaal, in Indië belegd. De heer Bodenhausens toch rekende voor, dat daarbij geheel genomen waren kapitalen van groote instellingen, die slechts voor een deel in Indië werken. Met het cijfer van een jaarlijksche winst van f 460 mill. bleek hij zich beter te kunnen vereenigen, maar zonder opcenten bereikte hij z.i. de vereischte f 51 mill. niet. Want hij deelde slechts ten deele de overtuiging van den Ondernemersraad, dat een strenger doorgevoerde perceptie van de belastingen tot de opbrengst daarvan nog aanmerkelijk kan bijdragen. Aan den Volksraad voorhoudend, welk bedrag aan correcties reeds is verkregen, geloofde hij niet, dat van geheele bevolkingsgroepen zooveel meer zou zijn te krijgen, dat daardoor de opcenten achterwege konden blijven. Reeds voor hem had trouwens de heer Kan zich verzet tegen de voorstelling als zouden de Chineezers in Indië in het algemeen te weinig betalen; niet ontkennend, dat er onder zijn landgenooten waren, die belasting ontdoken, meende hij, dat er ook waren, die te veel betalen. Waarbij intusschen de voorbeelden, in het bekende advies van den Ondernemersraad aangehaald en die door den heer Talma terecht oststellend werden genoemd, geheel overreind bleven!

Omtrent het heffingspercentage werden verschillende voorstellen gedaan. De heer Stokvis bleef in dezen principieel; hij vertrouwt niet in de resultaten der proportionele heffing en blijft de progressieve noodzakelijk achten. In het voorstel der Regeering, zeide hij, is de bijdrage, uit de vennootschapsbelasting te verkrijgen, gelimiteerd; in deze zelfde zitting werd vernomen, dat de belastingen, op de Inlandsche bevolking gelegd, van een zoodanige hoogte zijn, dat deze niet kunnen worden vermeerderd. Staatsexploitatie wil men niet uitbreiden; hoe denkt men dan, voor de noodige ontwikkeling van Indië, te komen aan de meerdere bedragen, daarvoor geëischt? Tegenover hem stond de heer Kiës met partijgenooten, die wel wilde gelooven, dat de Indische Regeering de opcenten voor 1925 noodig had, maar die zich voor niet meer dan één jaar wilde binden. En daarnaast de heer Kerkkamp van de vrijzinnige partij met een tweetal medestanders, die per motie in overweging

gaven het heffingspercentage te bepalen op 12 pCt. met 20 opercenten.

Aan het einde van den eersten termijn gekomen, bleek er dus verscheidenheid van meening genoeg. De knappe rede, waarmede de Regeeringsgemachtigde, de heer Bodenhausen, de voorstellen der Indische Regeering verdedigde, liet deze aanvankelijk, zelfs tot in onderdeelen, intact. De Regeering bleef bij de proportionele belasting, en wenschte zich omtrent den vorm, waarin buitengewone of hooge winsten zullen worden belast, nog niet uit te spreken. Tegenover deze verdediging leverde aanvankelijk de tweede termijn van het debat weinig op. Van meer dan één kant echter werd, in het bijzonder door de heeren Wiessing en van Helsdingen, aangedrongen om nu een uitspraak over de belasting der buitengewone winsten te vernemen. Wij willen vol vertrouwen stellen in de Regeering, aldus ongeveer de heer Wiessing, maar wanneer wij thans ertoe overgaan om de proportionele winstbelasting te aanvaarden, en het blijkt bij de voorstellen, die de Regeering op dat stuk eventueel in de Najaarszitting indient, dat deze principieel onze instemming niet hebben, kunnen wij aan de eenmaal aangenomen Vennootschapsbelasting niets meer veranderen. Had hij dan ook aanvankelijk een motie aanhangig gemaakt, waarin de Volksraad zich voor het progressieve stelsel uitsprak; een motie deels gelijk aan die, welke door den heer Stokvis werd ingediend — aan het einde van den tweeden termijn trok hij deze motie in, en stelde er eene voor in de plaats, waarin de Volksraad de wenschelijkheid zou uitspreken, dat het aanhangig proportioneel stelsel zou worden gewijzigd met degressie naar beneden en progressie naar boven, aldus:

„De Volksraad,

van oordeel, dat een zuiver proportioneel stelsel van vennootschapsbelasting tot onbillijkheid voert en bovendien het gevaar medebrengt van afschrikking van nieuw kapitaal, vooral van kapitaal, dat tevreden is met kleine mits zekere winst als dat van spoor- en tramwegmaatschappijen, welk kapitaal juist in het belang der inheemsche bevolking dient te worden aangetrokken;

sprekt de wenschelijkheid uit niet over te gaan tot de vervanging van het bestaande progressief tarief door een proportioneel zonder dat dit stelsel is aangevuld zoowel met degressie bij matige als met extrabelasting bij hooge rentabiliteit;

noodigt de Regeering uit bij Haar voorstellen met deze uitspraak rekening te houden en in de eerstvolgende Najaarszitting voorstellen dienaangaande aanhangig te maken”.

Nadat de Volksraad in de gelegenheid was gesteld om binnenskamers overleg te plegen, bleek de motie van den heer van Helsdingen voor hooge belastingen en het daarmede verband hebbend amendement, ingetrokken. De motie van den heer Stokvis, de meest principieele ten gunste der progressieve belasting, bleef, en werd verworpen met 24/13 stemmen. Waarna de nieuwe motie-Wiessing aan de orde kwam, die slechts een korte beraadslaging noodzakelijk maakte, waarbij ongetwijfeld de heer Talma de zaak het scherpst stelde, toen hij opmerkte, dat deze motie, werd zij verwezenlijkt, een belastingstelsel zal brengen, dat naar beneden en boven progressief en slechts in het midden proportioneel zal zijn; een stelsel bovendien, dat de gebreken van het progressief en het proportioneel stelsel in zich verenigt en slechts weinige van beider deugden overhoudt. Hetgeen intusschen den Volksraad niet heeft belet om met tamelijk groote meerderheid, van 24 tegen 15 stemmen, deze motie te aanvaarden. Daarmede waren de motie van den heer Kiës, de Regeering uitnodigend om haar voorstellen betreffende buitengewone winsten in de aanstaande Najaarszitting aanhangig te maken en van den heer Kerckamp, betrekking hebbend op een verhoogd heffingspercentage, vanzelf vervallen. Onder de 15 tegenstemmers behoorden naast den heer Stokvis — die principieel bleef ten einde toe — slechts een klein aantal Inlandsche leden van den Volksraad.

Het meerendeel hunner stemde aan de zijde van de voorstanders der verkapte progressieve heffing, wellicht tengevolge van de woorden, die de heer Stokvis aan het einde van zijn tweeden termijn tot hen meende te mogen richten. „Ik zou speciaal de leden van inheemschen landaard”, zeide hij, „voorzichtigheid willen aanbevelen om niet in den strik te loopen. Zonder zekerheid van inkomsten naar de behoeften des lands, is elk voorstel dat hier aanhangig is of zal worden gemaakt, voor iemand, die het met de inheemsche huishouding goed meent, onaannemelijk!” Terecht zijn woorden als deze, die er weinig toe kunnen bijdragen om het debat op het zoo gewenscht zakelijk peil te houden, van bijna alle kanten veroordeeld.

Een afzonderlijke quaestie, die bij het debat de aandacht trok, was de vraag in hoeverre de tantièmes, uit te keeren aan het personeel, al dan niet zullen worden gerekend tot de bedrijfslasten, welke bij de berekening der belasting mogen worden afgetrokken. Het standpunt, door de Memorie van Toelichting ingenomen, onderscheidde zich niet door duidelijkheid, en wekte den indruk, dat tantièmes, naar de brutowinst berekend, vrij zouden zijn, terwijl daarentegen de tantièmes, naar de nettowinst berekend, belast zouden worden. Op vragen, in het Voorloopig Verslag gesteld, gaf de Regeering dan ook ten antwoord, dat voor aftrek van de naar de nettowinst berekende tantièmes naar haar oordeel geen aanleiding bestond. De heer Talma, die aanvankelijk wilde concluderen, dat de Regeering oordeelde, dat alleen die tantièmes niet mogen worden afgetrokken, die naar haar aard winstuitdeelingen zijn, en wel mogen worden afgetrokken die tantièmes, die naar recht geen winstuitdeelingen zijn, ook al zijn zij naar den vorm berekend naar de netto-winst, kreeg van den Regeeringsgemachtigde te hooren, dat door hem werd vastgehouden aan de nader door hem verdedigde onderscheiding tusschen tantièmes naar bruto- en nettowinst. Dit, niettegenstaande het standpunt van den heer Talma, dat deze onderscheiding niet gelden kon, van verschillende kanten, in het bijzonder door de heeren Fruin en Delprat, was onderschreven. Vooral wees de laatste erop, dat in Indië de toestand langzamerhand zoo is geworden, dat het winstaandeel tot een integreerend deel der arbeidsvoorwaarden is geworden, en dat het verband tusschen dit aandeel en de werkelijke winst soms zoo los is, dat men met het personeel gegarandeerde tantièmes overeenkomt. Bovendien, er bestaat niet één bepaald systeem van berekening van tantièmes; er zijn er talloze, die in nuances weer van elkander verschillen, zoodat haast elk bedrijf zijn eigen regeling heeft. Het gevaar nu achtte de heer Delprat niet denkbeeldig, dat men met de voorgestelde belasting slechts een deel dier stelsels zou treffen en daardoor ongelijkheid zou scheppen, die weer tot onbillijkheid leidt. De heer van Lonkhuyzen, de vertegenwoordiger van den Cultuurbond, die bij interruptie den heer Talma had toegegeven, dat tantièmes, hoe men haar bedrag beschouwt, tot de bedrijfslasten behooren, verklaarde nader, dat, wanneer tantièmes uitgekeerd worden, die tonnen bedragen, deze moeilijk meer als een vorm van loon kunnen worden gerekend.

De heer Bodenhausen bleef in zijn eersten termijn op het standpunt staan, dat slechts een onderscheiding tusschen tantièmes naar bruto- en nettowinstberekening kon worden gemaakt en achtte de vraag of tantième al dan niet als een deel van het loon moet worden beschouwd, een „ondergeschikte vraag”. Maar tegenover de bezwaren, van verschillende kanten vernomen, gaf de Regeering nader toe, en in tweeden termijn kwam de heer Bodenhausen met de verrassende verklaring, dat de Regeering bereid was om vast te stellen, behoudens goedkeuring natuurlijk van het Opperbestuur, dat tantièmes van het personeel alleen dan zullen worden belast, wanneer zij veroorzaken, dat met inbegrip van het salaris het geheele inkomen

stijgt boven f 20.000 's jaars. Nog voordat de heer Talma in de gelegenheid was geweest om zijn inmiddels ingediende motie om alle personeel-tantièmes vrij te stellen, nader tegen dezen stelselloozen aanval te verdedigen, verklaarden een aantal zijner mede-ondertekenaars, dat zij na de concessie, door de Regeering gedaan, de motie loslieten. Over haar lot bestond toen geen twijfel meer en zij werd inderdaad met 25 tegen 15 stemmen verworpen.

Die „tantièmes van tonnen”, waarover de heer van Lonkhuyzen gesproken had, hebben blijkbaar ook dat deel der leden van den Volksraad, die beter weten konden, dusdanig gebiologeerd, dat men de Regeering, die geheel haar stelsel losliet om er iets voor in de plaats te stellen, dat moeilijk een stelsel kan worden geheeten, blindelings volgde. Terwijl men toch weten kon, dat die „tantièmes van tonnen” zijn verkregen tengevolge van omstandigheden, die tevoren niet konden worden voorzien, en die zich zeker niet gemakkelijk meer zullen herhalen.

Wat er met de vennootschapsbelasting in den vorm, waarin zij thans is gebracht, zal gebeuren? Het is nog niet bekend. Zijn berichten, uit Indië ontvangen, juist, dan zou de Indische Belastingherzieningscommissie, daarover geraadpleegd, met algemeene stemmen hebben geadviseerd om, ondanks het votum van den Volksraad, aan het proportioneel stelsel vast te houden. Is dit bericht juist, dan zou daaruit ook volgen, dat de heer Djadaniningrat, die mede de aangenomen motie van den heer Wiessing onder-teekende, en de heer 's-Jacob, die haar aan-neming hielp bevorderen, van wat wij zouden kunnen noemen de dwalingen huns weegs zijn bekeerd en de overtuiging blijken toegedaan, dat het „stelsel”, in de motie-Wiessing aanbevolen, practisch niet te verwezenlijken is. De stukken berusten thans bij het Opperbestuur, en eerst straks, wanneer de Minister van Koloniën de betreffende voorstellen bij de Staten-Generaal indient, zal blijken in hoeverre afwijkingen van het ontwerp der Indische Regeering al dan niet noodig zijn geacht. Dat bij de bespreking van die voorstellen in de Tweede en Eerste Kamer uiteraard meer dan eens in de besprekingen van den Volksraad zal worden teruggetreden, is wel waarschijnlijk!

H. CH. G. J. V. D. MANDERE.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

DE TOESTAND DER STAATSFINANCIËN EN DE VERKLARINGEN VAN DEN MINISTER VAN FINANCIËN. — DE PRIJSBEWEGING IN FRANKRIJK.

Prof. Bertrand Nogaro te Parijs schrijft ons:

De Minister van Financiën heeft aan de Financiële Commissie uit de Kamer een verklaring gedaan, waarvan de wezenlijke inhoud gepubliceerd is. De nieuwe begroting, die de „buitengewone rekening der verhaalbare uitgaven” zal omvatten, zal 32,5 miljoen Francs beloopten, terwijl de geraamde ontvangsten van dien aard zijn, dat er evenwicht bestaat. Dit evenwicht is in de eerste plaats het gevolg van verlaging der uitgaven met een bedrag van 2½ milliard, voortvloeiend uit lagere ramingen, ingediend door diverse ministeries. Voor het bereiken ervan is bovendien een nieuwe inspanning op belastinggebied noodig, die een nog iets grotere som dan zoo juist genoemd moet opbrengen. Invoering van nieuwe belastingen wordt zoo goed als niet verwacht, misschien van enkele speciale heffingen. Maar de inkomstenbelasting zal worden omgewerkt op zoodanige wijze, dat zij een betere opbrengst zal geven, vooral onder de vrije beroepen: advocaten, dokters enz. en de landbouwers. De grondbelasting, van het gebouwde eigendom gegeven, zal eveneens herzien worden, zoodat zij gebaseerd zal zijn op de werkelijke opbrengst.

De omzetbelasting en de 20 opcenten, die gedurende de laatste verkiezingscampagne zoo krachtig zijn aangevallen door de linkergroepen, zullen worden gehand-

haafd. De omzetbelasting zal zelfs worden uitgebreid tot den uitvoer, die er tot dusverre van was vrijgesteld. De regeering voert aan, dat het voordeel uit den wisselkoers, waarvan op het oogenblik de Fransche exporteurs profiteeren, in verschillende vreemde landen als een soort dumping wordt beschouwd en tot gevolg heeft gehad, dat Fransche producten extra werden belast; het is derhalve in deze omstandigheden beter, dat deze goederen worden belast met een heffing ten bate van de Fransche schatkist.

Tenslotte kondigt de Minister nieuwe maatregelen tegen de fraude inzake roerende goederen aan, in het bijzonder dank zij internationale overeenkomsten.

Het schijnt bovendien, dat men binnen vrij korten termijn het einde van de leeningperiode kan verwachten. Behalve enkele kleine leeningen, bestemd om de laatste tekorten van vroegere begrotingsperioden te dekken, zullen er voortaan geen andere meer te verwachten zijn dan voor het consolideeren der vlottende schuld. Wat de betalingen, voortvloeiende uit het plan Dawes aangaat, deze zouden worden aangewend voor aflossingen.

Alles bijeengenomen draagt de uiteenzetting van den Minister van Financiën het stempel van een optimisme, dat men niet volledig kan deelen. Maar al is het vrij waarschijnlijk, dat de naaste toekomst enkele wijzigingen in zijn conclusies zal aanbrengen, toegegeven kan worden, dat de toestand der Fransche staatsfinanciën goed op weg is naar een consolidatie.

* * *

Gezegd mag worden, dat direct na het veiligheidsvraagstuk en den financieelen toestand de kwestie, welke de Fransche regeering op het oogenblik het meeste bezighoudt, die van de duurte is. De prijsstijging gaat langzaam, maar bijna ononderbroken voort, met als gevolg nieuwe salariseischen van alle groepen en in het bijzonder van de ambtenaren. Dit economisch verschijnsel laat niet na eenige politieke bezorgdheid te verwekken, aangezien de huidige meerderheid is verkozen tegen het „bloc national”, dat beschuldigd werd de oorzaak der duurte te zijn.

Ik zal hieronder de elementen van het vraagstuk samenvatten en de prijsbeweging in Frankrijk gedurende de laatste jaren schetsen, om vervolgens korteliks de oorzaken ervan aan te geven en in groote trekken de maatregelen te beschrijven, welke de overheid zich voorstelt onmiddellijk te nemen om op te treden tegen de toenemende duurte.

In Frankrijk heeft de groote prijsstijging in 1920 plaats gevonden; de index der groothandelsprijzen, vastgesteld door den Algemeenen Statistischen Dienst, heeft gedurende genoemd jaar gemiddeld 589 bedragen, tegen 115 in 1913. (De grondslag 100 is het gemiddelde van 1900—1910). 1921 laat een zeer aanzienlijke daling zien tot gemiddeld 399. In 1922 zette de daling zich nog wat voort (378), doch 1923 vertoont een nieuwe stijging tot gemiddeld 506, vooral het gevolg van de prijsstijging op het einde van het jaar. In 1924 heeft deze zich voortgezet en haar maximum in Februari bereikt (629) om tot 520 terug te vallen in April. Doch sindsdien heeft de stijgende beweging weder ingezet.

Wat de detailprijzen aangaat, deze hebben een vrijwel analogen loop vertoond, al zijn de bewegingen wat minder scherp geweest. Hieraan dient te worden toegevoegd, dat in 1919 de prijschommelingen zeer nauw verband hebben gehouden met die in de wisselkoersen: die van het Pond en den Dollar zijn zich sinds April 1919 te Parijs zeer aanzienlijk gaan heffen en de stijging heeft zich voortgezet tot April 1920; daarna heeft een daling tot in Juni plaats gevonden, een nieuwe stijging tot in November, vervolgens weder een daling tot midden 1921, een oplopen tot in October van hetzelfde jaar, een inzinking tot in April 1922, tenslotte gevolgd door een laatste bijna ononderbroken verheffing tot begin Maart 1924. Met al deze schommelingen loopen die van de

prijzen vrijwel parallel; sedert October 1919 tot midden 1924 schijnt derhalve de wisselkoers de voornaamste oorzaak van de prijsbeweging in Frankrijk.

Wellicht is dit op het oogenblik niet geheel meer het geval; de koers blijft vrij stabiel, een weinig boven de 80 Francs per Pond Sterling en desalniettemin klaagt men over een nieuwe prijsstijging. Het is echter mogelijk, dat de uitwerking van de beweging der wisselkoersen zich eerst na verloop van zekeren tijd manifesteert. Maar het is eveneens zeer waarschijnlijk, dat factoren van binnenlandschen aard op het oogenblik in de richting van een hausse werken, in de eerste plaats de nieuwe consumtiebelasting (waarop grootendeels de 20 procenten drukken), en de vervoertarieven, die op het einde der vorige wetgevende periode aanzienlijk zijn verhoogd.

Tenslotte schijnt het vrij waarschijnlijk, dat om psychologische redenen een prijsstijging, die zich langen tijd vrijwel ononderbroken heeft voortgezet, een doorlopende prijsverhoging met zich brengt, doordat de verkopers instinctief trachten hun prijzen voortdurend te verhoogden en er zich aan wenen steeds bedrevener en handiger op de verschillende markten op te treden.

De regeering heeft dientengevolge zoo juist een aantal maatregelen getroffen of in studie genomen, welke gericht zijn tegen een nieuwe duurtégolf. In de eerste plaats wordt, krachtens een wet van Augustus jl., geïntervenieerd door het verlenen van nieuwe bevoegdheden aan de prefecten, de meelprijzen vast te nemen. Vervolgens zijn onderzoekingen bevolen naar bepaalde prijsstijgingen, in het bijzonder naar die van de melk, die niet schijnen voort te vloeien uit het normale spel van vraag en aanbod; vervolgelingen kunnen worden ingesteld door toepassing van een oud voorschrift, art. 419 van de Code Pénal, dat prijsopdrijvingen strafbaar stelt. Een speciale inlichtingen- en contrôledienst is voor dit doel ingesteld.

Verder bestudeert men het vraagstuk van de reorganisatie der „halles”, d.w.z. de centrale levensmiddelenmarkt van Parijs. Tenslotte zal de regeering een wetsontwerp indienen, teneinde overheidswinkels, gelijk aan die, welke gedurende den oorlog nuttig hebben gewerkt, op te richten en zij is er zelfs toe gekomen te besluiten tot een verlaging der invoerrechten op een zeker aantal artikelen van noodzakelijk levensonderhoud. Deze reductie moet bedragen 50 pCt. voor vleeschwaren, kaas, geconserveerde groenten, gerst en rijst, 60 pCt. voor boter en 66 pCt. voor gecondenseerde melk.

De verlaging der invoerrechten schijnt een maatregel, die wel een directen en onmiddellijken invloed zal kunnen uitoefenen, mits de wisselkoersen stabiel blijven. In het algemeen schijnt het echter, dat de regeering er in de eerste plaats naar streeft, de winsten van den tusschenhandel te beperken, zonder zich partij te stellen in het groote conflict, dat bestaat tusschen producent en consument. Alles bijeengenoemen komt het in een land, waar de parlementaire meerderheid de landelijke elementen vertegenwoordigt en handelen nimmer de goed zijn georganiseerd, doch tevredenheid onder alle gesalarieerden in het leven roept, er op aan, terzelfdertijd het brood en het vleesch goedkoper te verstrekken, en toch toe te laten, het graan en het vleesch tot goeden prijs te verkoopen, een probleem dat niet veel gemakkelijker schijnt op te lossen dan dat van de quadratuur van den cirkel.

Gelukkig gaat het er minder om, te komen tot een aanzienlijke prijsdaling, die de meerderheid der producenten zou ontstemmen, dan wel een eind te maken aan de voortdurende stijging, die eindelooze eischen en moeizame pogingen in het leven roept om de salarissen aan de kosten van het levensonderhoud aan te passen.

De in de eerste plaats te nemen maatregel dient

derhalve, naar mijn inzicht, te bestaan in het stabiliseren van den wisselkoers, op een niveau dat iets lager is dan het gemiddelde van het laatste halfjaar. Hierin zou een geringe baissefactor gelegen zijn, die de nieuwe prijsstijgende factoren (belastingen en vervoertarieven) zou compenseeren. Andere maatregelen zouden overigens kunnen worden genomen om de zelfkosten der landbouwartikelen te verminderen en hun productie te doen toenemen. Doch zelfs al heerscht er overvloed, de prijsstijging zal niet tot stilstand komen, dan onder een stelsel van vrije concurrentie en waarschijnlijk is het, dat een ernstige poging moet worden gedaan om dit op bepaalde markten te herstellen, daar de tusschenpersonen, uit anderen hoofde reeds bij de prijsstijging geïnteresseerd, het ongetwijfeld in hun macht hebben wel wat al te zeer naar welgevallen den aanvoer van goederen te regelen. Tenslotte kan de concurrentie ook worden hersteld door den detailverkoop der regeeringwinkels.

Het zal belangrijk zijn vast te stellen of de nieuwe regeering sterker staat in haar optreden tegen monopolisten dan haar voorgangster. Erkend moet worden, dat Frankrijk vrij slecht is voorbereid op deze interventie van de overheid in het economisch leven, welke, door de uitzonderingsomstandigheden gedurende den oorlog toegelaten, tamelijk wel in strijd is met de tradities van een land waar de uitvoerende en de wetgevende macht zich in het verleden bijna met niets anders hebben beziggehouden dan met zuivere politiek.

BERTRAND NOGARO.

AANTEKENINGEN.

Duitsche Buitenlandsche Leening 1924. — Het prospectus dezer leening luidt als volgt:

DUITSCHER BUITENLANDSCHE LEENING, 1924, in Obligatiën van verschillende uitgiften tot zoodanige bedragen als voldoende zullen zijn om te zamen eene werkelijke opbrengst op te leveren gelijk aan de tegenwaarde van 800.000.000 Goudmarken, benevens alle emissie-, zegel- en andere kosten.

De dienst dezer leening is eene directe en onvoorwaardelijke verplichting van de Duitse Regeering en is verzekerd door een eerst verband — in rang vooraanstaande aan de Reparatie- en andere betalingen overeenkomstig het Vredesverdrag, — op alle in het Plan van het Dawes Committee voorziene betalingen aan of voor rekening van den Agent-Generaal voor Reparatie Betalingen, benevens als meerdere zekerheid door een eerst verband op de brutoinkomsten van de Duitse Regeering uit de Douane-ontvangsten, de belastingen op Tabak, Bier en Suiker en op de netto-inkomsten van het Spirituëlen-monopolie.

De Reparatie-Commissie heeft alle Reparatie- en andere verbanden, rustende op de betalingen aan den Agent-Generaal voor Reparatie Betalingen, met inbegrip van de verbanden ten opzichte van leveringen in goederen of betalingen daarvoor, hetzij direct of krachtens de werking van eenigerlei Wet of Besluit tot Herstel en Wederopbouw, achtergesteld aan de verbanden, welke voor deze Leening zijn gevestigd.

De Duitse Regeering, de Reparatie Commissie, het Transfer Committee en de Agent-Generaal voor Reparatie Betalingen hebben bovendien beslist, dat de overmaking van gelden, welke voor den dienst der leening naar het buitenland moeten worden geremittieerd, onder alle omstandigheden ook wettelijk zal mogen geschieden en voorrang zal genieten boven de overmaking van de gelden, welke in mindering van Reparatiebetalingen of andere verplichtingen zullen moeten worden geremittieerd.

* Hoofdsom en rente der leening zijn vrijgesteld van alle bestaande of toekomstige Duitse belastingen.

De Duitse Regeering heeft een „General Bond” aangegaan, waarbij o.a. drie Trustees voor de Obligatiehouders der leening zijn benoemd.

Uitgifte in Nederland van £ 2.500.000,— 7 pCt. Obligatiën, (deel uitmakende van bovengenoemde leening) in stukken aan toonder, groot nominaal £ 100,—.

De obligatiën zijn aflosbaar uiterlijk 15 October 1949, door middel van een Sinkend Fund, zooals hierachter nader omschreven en zijn voorzien van halfjaarlijksche coupons, vervallende 15 April en 15 October van elk jaar.

Ongeveer terzelfdertijd met deze uitgifte in Nederland

vindt in Engeland de uitgifte plaats door de „Governor and Company of the Bank of England” van een bedrag dezer zelfde soort obligatiën groot nominaal £ 12.000.000,—; verder zullen in Frankrijk nominaal £ 3.000.000,— obligatiën en in België, Italië, Zweden, Zwitserland en Duitschland het overige gedeelte der leening worden geplaatst.

Op verzoek van de Engelsche, Fransche en Belgische Regeeringen hebben de heeren J. P. Morgan & Co. te New York, als leiders eener groep, zich bereid verklaard een bedrag van \$ 110.000.000,— 7 pCt. Obligatiën in Amerika uit te geven.

De heeren Hope & Co., de Nederlandsche Handel-Maatschappij, de Amsterdamsche Bank, De Twentsche Bank, de Incasso-Bank, de heeren Lippmann, Rosenthal & Co., de heeren R. Mees & Zoonen, de Nederlandsch-Indische Escompto Maatschappij, de Nederlandsch-Indische Handelsbank, de heeren Pierson & Co., de Rotterdamsche Bank-vereening, de heeren Gebr. Teixeira de Mattos en de heeren Vermeer & Co. berichten, dat zij de inschrijving op bovengenoemde £ 2.500.000,— 7 pCt. Obligatiën openstellen op Vrijdag 17 October 1924, tot des namiddags 4 uur, tot den koers van 92 pCt., in £-Sterling, plus loopende rente van 15 October 1924 tot den dag van storting, uitmakende een totaal bedrag van £ 92.5.10 per Obligatie, benevens het op de toewijzingsnota vereischte zegel.

Het voordeel bij eventuele vervroegde aflossing buiten beschouwing latende, bedraagt het rendement in Ponden Sterling ongeveer 7¼ pCt.

[Hier volgen de namen der inschrijvingskantoren en de toewijzingsbepalingen.]

Voor de toegewezen Obligatiën zullen bij de betaling Receptissen worden verstrekt, uitgegeven door de Deutsche Regeering en voor de emittenten gecontrasigneed door de heeren Van Loon & Co., welke Receptissen te zijner tijd kosteloos verwisselbaar zullen worden gesteld tegen de definitieve, van Nederlandsch zegel voorzien Obligatiën. Deze Receptissen zullen voorzien zijn van een coupon, vervallende 15 April 1925, groot £ 3.10,—, vertegenwoordigende zes maanden rente à 7 pCt. per jaar, welke coupon bij uitzondering uitsluitend te Amsterdam betaalbaar zal zijn tegen den zichtkoers op Londen. De eerste coupon, welke zich aan de definitieve Obligatiën zal bevinden, vervalt 15 October 1925, terwijl die Obligatiën voorzien zullen zijn van alle coupons voor den geheelen verderen looptijd.

De betaling der toegewezen Obligatiën moet plaats hebben, ten kantore van inschrijving, op *Donderdag 30 October 1924* en kan, ter keuze van den inschrijver, geschieden in Nederlandsch courant of in £ Sterling door middel van een bankchèque op Londen (getrokken door een in Nederland gevestigde bank of bankier op een bank of bankier in Londen, aan de order van het kantoor van inschrijving).

a) Ingeval de betaling in Nederlandsch courant geschiedt, wordt het verschuldigde £ Sterling-bedrag omgerekend tegen een op 28 October 1924 door de heeren Hope & Co. en de Nederlandsche Handel-Maatschappij vast te stellen koers, welke op 29 October 1924 per advertentie in het „Algemeen Handelsblad”, „De Telegraaf” en de „Nieuw Rotterdamsche Courant” bekend zal worden gemaakt.

b) Ingeval de betaling in £ Sterling geschiedt, moet een bericht van den inschrijver, waarbij hij zijn wensch om in £ Sterling te betalen kenbaar maakt, uiterlijk 27 October 1924, 4 uur 's namiddags, in het bezit van het kantoor van inschrijving zijn.

Het kantoor van inschrijving behoudt zich het recht vóór ten opzichte van elke op deze laatste wijze te verrichten betaling, indien zulks hem wenschelijk mocht voorkomen, de afgifte der Receptissen uit te stellen, totdat bericht van inkomst van de chèque zal zijn ontvangen.

De coupons en aflosbaar gestelde Obligatiën van de in £ Sterling uitgegeven gedeelten der leening zijn betaalbaar te Londen in £ Sterling bij de Bank of England, te Amsterdam bij de heeren Hope & Co. en de Nederlandsche Handel-Maatschappij, zoodaande in de verschillende landen waar gedeelten van in £ Sterling luidende Obligatiën zijn geplaatst, bij de voor elk land daartoe aangewezen betaalkantoren en wel tot den zichtkoers op Londen, zoodaande telkens door de heeren Hope & Co. en de Nederlandsche Handel-Maatschappij, resp. de bedoelde betaalkantoren in die landen, zal worden vastgesteld.

De leening is aflosbaar door middel van een Sinking Fund.

Wat betreft de in £ Sterling uitgegeven Obligatiën zullen voor elk zoodanig gedeelte der leening jaarlijksche stortingen voor een cumulatief Sinking Fund plaats vinden, hetwelk, volgens een door de Trusteés zoo spoedig mogelijk vast te stellen schaal, voldoende moet zijn om alle Obliga-

tiën van zoodanig gedeelte in 25 jaar à pari af te lossen. Zoodanige stortingen zullen voor elk zoodanig gedeelte der leening worden aangewend tot aankoop van Obligatiën beneden pari (in £ Sterling en ongerekend loopende rente), of, indien de prijs der Obligatiën op of boven pari is (in £ Sterling en ongerekend loopende rente), door uitloting à pari. Indien de aflossing door uitloting geschiedt zal deze, beginnende met het jaar 1925, plaats vinden tusschen 1 Augustus en 30 September, op zoodanige wijze en onder zoodanige voorwaarden, als door de Trusteés voor de leening zullen worden vastgesteld. De uitgelote Obligatiën zullen op 15 October volgende op de trekking betaalbaar zijn en zullen van dien datum af ophouden rente te dragen. De nummers der uitgelote Obligatiën zullen onmiddellijk na de trekking bij advertentie of anderszins worden bekend gemaakt, zoodaande door de Trusteés zal worden bepaald. Wat betreft het thans in Nederland aangeboden deel der leening zullen de uitlotingen worden bekend gemaakt in minstens één te Amsterdam en één te Rotterdam verschijnend dagblad, terwijl jaarlijks een lijst der uitgelote, doch nog niet ter betaling aangeboden Obligatiën, zal worden gepubliceerd.

Alle Obligatiën, welke niet reeds door inkoop of uitloting zullen zijn afbetaald, zullen op 15 October 1949 à pari aflosbaar zijn.

In de „General Bond” is bepaald, dat de gelden voor vervallen coupons of aflosbaar gestelde Obligatiën, welke niet onmiddellijk bij betaalbaarstelling worden geïnd, voor de rechthebbenden onder berusting der Trusteés zullen blijven, welke echter niet verplicht zijn zoodanige gelden langer onder hun beheer of contróle te houden dan 5 jaar na den datum, waarop de laatst uitstaande Obligatie aflosbaar zal zijn gesteld. Na dat tijdstip zijn zij gerechtigd zoodanige gelden aan de Deutsche Regeering over te dragen, die deze dan op gelijke voorwaarden en onder gelijke verplichtingen als de Trusteés zal beheeren. Eerst op zoodanig tijdstip worden de verjaringsbepalingen volgens Deutsche wet van kracht, volgens welke de hoofdsom van Obligatiën verjaart 30 jaren na hare aflosbaarstelling, terwijl op grond van het vorenstaande géén der coupons der leening verjaart vóór 5 jaren na aflosbaarstelling der laatst uitstaande Obligatie.

De opname der notering van het in Nederland aangeboden deel der leening zal ter beurze van Amsterdam en Rotterdam worden aangevraagd.

Indien, nadat voldaan zal zijn aan de daarvoor gestelde eischen, de Vereening voor den Effectenhandel te Amsterdam en de Vereening van Effectenhandelaren te Rotterdam bereid zijn tot opname van de leening in de door haar uitgegeven Prijscouranten, zal door Zijne Excellentie den Minister van Financiën te 's Gravenhage geen bezwaar worden gemaakt tegen opname in de notering van bedoelde Prijscouranten.

De notering van de Obligatiën, welke in £ Sterling uitgedrukt en buiten Engeland uitgegeven worden, zal te Londen worden aangevraagd na een termijn van twee jaren te rekenen vanaf den datum van het Londensche Prospectus. De opname in de notering van het buiten Nederland in £ Sterling uitgegeven deel der leening zal dan eveneens te Amsterdam en te Rotterdam worden aangevraagd en door Zijne Excellentie den Minister van Financiën te 's-Gravenhage zal ook daartegen geen bezwaar worden gemaakt, indien te Londen de aanvraag wordt ingewilligd.

Prospectussen en inschrijvingsbrieven zijn bij de kantoren van inschrijving verkrijgbaar, alwaar tevens een afdruk der „General Bond” ter inzage ligt.

Voor verdere bijzonderheden betreffende deze leening wordt verwezen naar onderstaande vertaling van eene Mededeeling van den Minister van Financiën van het Deutsche Rijk, in dato 10 October 1924, waaruit blijkt, dat het jaarlijks voor rente en aflossing op de geheele leening benodigde bedrag, berekend tegen de thans geldende wisselkoersen, niet hooger zal zijn dan ongeveer 91½ miljoen Goudmarken.

Zoodaande verder uit die Mededeeling blijkt, worden de bruto-ontvangsten der in die Mededeeling nader omschreven „Controlled Revenues”, welke als meerdere zekerheid voor den dienst der leening zijn verpand, geschat op minstens 1000 miljoen Goudmarken. Volgens het Plan van het Dawes Committee werden zoodanige ontvangsten, exclusief de Douane-ontvangsten, voor het budgetjaar 1928/1929 door de betreffende Deutsche autoriteiten geschat op 1700 miljoen Goudmarken, terwijl deze schatting door de technische adviseurs, door het Dawes Committee geraadpleegd, werd gesteld op 2146 miljoen Goudmarken.

Amsterdam,

Rotterdam,

14 October 1924.

(Vertaling).

MEDEDEELING.

Duitsche Buitenlandsche Leening, 1924.

Gedeelten van bovenstaande Leening zullen uitgegeven worden in Groot-Brittannië, de Vereenigde Staten van Amerika, België, Frankrijk, Nederland, Italië, Zweden, Zwitserland en Duitschland. De Leening zal worden uitgegeven in Obligatiën aan toonder, welke rente dragen op den voet van 7 pCt. per jaar en aflosbaar zijn binnen 25 jaar door middel van een Sinking Fund, hetwelk zal worden aangewend tot aankoop en/of uitloting van Obligatiën dezer Leening, op de wijze zooals dit in de prospectussen betrekking hebbende op de verschillende uitgiften, zal zijn vermeld.

Obligatiën uitgegeven in de Vereenigde Staten van Amerika en de rente daarop zullen worden uitgedrukt en betaalbaar zijn in United States Dollars; Obligatiën elders uitgegeven, en de rente daarop, zullen worden uitgedrukt en betaalbaar zijn hetzij in Ponden Sterling, hetzij in de munt van het land van uitgifte, zooals in de betreffende prospectussen zal zijn voorzien.

De Leening wordt uitgegeven ten einde uitvoering te geven aan het Plan door het „First Committee of Experts“ (het „Dawes Committee“) aan de Reparatie Commissie voorgelegd, tot ontheffing van de Reparatieschulden en andere geldelijke verplichtingen van Duitschland voortvloeiende uit het Verdrag van Versailles, welk Plan door de verschillende betrokken Regeeringen en door de Reparatie Commissie is goedgekeurd op de Londensche Conferentie van Augustus 1924. De Duitse Regeering heeft zich verplicht alle vereischte maatregelen te nemen om genoemd Plan tot uitvoering te brengen en de ononderbroken werking ervan te verzekeren.

Met deze Leening wordt het tweeledig doel beoogd om tot stabilisatie van de munt in Duitschland te geraken en om meer in het bijzonder, betalingen in goederen te financieren gedurende het eerste tijdperk van economisch herstel.

De dienst van rente en aflossing der Leening is:

(1) Eene directe en onvoorwaardelijke verplichting van de Duitse Regeering, verzekerd door alle bezittingen en inkomsten dier Regeering.

(2) Een speciaal eerste verband op alle betalingen in het Plan van het Dawes Committee voorzien, aan of voor rekening van den Agent-Generaal voor Reparatie Betalingen, welk verband in rang vooraf zal gaan aan de Reparatie- en andere betalingen volgens het Vredesverdrag, welke zelve wederom speciaal een voorrang hebben boven de bestaande Duitse schuld.

(3) Een eerst verband, als meerdere zekerheid, op de „Controlled Revenues“, te weten de bruto-inkomsten van de Duitse Regeering uit de Douane-ontvangsten en uit de belastingen op Tabak, Bier en Suiker, de netto-inkomsten van de Duitse Regeering uit het Spirituallen-Monopolie en zoodanige eventuele andere belastingen, als later evenzo door de Duitse Regeering mochten worden aangewezen, overeenkomstig de bepalingen van het Slot-Protocol van de Londensche Conferentie.

De Reparatie Commissie heeft alle Reparatie- en andere verbanden rustende op de betalingen aan den Agent-Generaal voor Reparatie Betalingen, met inbegrip van de verbanden ten opzichte van leveringen in goederen of betalingen daarvoor, hetzij direct of krachtens de werking van eenigerlei Wet of Besluit tot Herstel en Wederopbouw, achtergesteld aan de verbanden, welke voor deze Leening zijn gevestigd.

De jaarlijksche som, welke op de basis van de tegenwoordige wisselkoersen voor den dienst van rente en aflossing der Leening is benodigd, zal hoogstens bedragen ongeveer 91½ miljoen Goudmarken. De betalingen, welke aan den Agent-Generaal voor Reparatie Betalingen moeten worden gedaan, zijn vastgesteld op 1000 millien Goudmarken voor het eerste jaar en verwacht wordt, dat zij daarna zullen stijgen tot een bedrag van 2500 miljoen Goudmarken voor het vijfde en de daarop volgende jaren. De jaarlijksche bruto-ontvangsten der „Controlled Revenues“ worden geschat op minstens 1000 miljoen Goudmarken.

De Duitse Regeering mag geen verder verband op de „Controlled Revenues“ vestigen, hetwelk in rang aan het verband ten gunste van de Obligatiehouders dezer leening vóórangaat of daarmede gelijkstaat.

De Duitse Regeering heeft een „General Bond“ aangegaan, waarbij S. Parker Gilbert (de Agent-Generaal voor Reparatie Betalingen), N. D. Jay en C. E. ter Meulen tot Trusteés voor de Obligatiehouders der Leening zijn benoemd. Ingeval van beëindiging der functie van een der andere Trusteés dan den Agent-Generaal voor Reparatie Be-

talingen, zullen de overige Trusteés het recht hebben eenen nieuwen Trustee te benoemen.

De Duitse Regeering heeft er hare goedkeuring aan gebedcht, dat vijftien dagen vóór eenigen vervaldag der rente en vijftien dagen vóór den dag van eenigerlei aflosbaarstelling van Obligatiën, aan de Trusteés alle gelden zullen worden betaald, welke voor den dienst van zoodanige rente en aflossing noodig zijn. Ten einde deze bepaling van kracht te doen worden, is eene regeling gemaakt, volgens welke op den vijftienden dag van elke kalendermaand een bedrag gelijk aan minstens één-twaalfde deel van hetgeen jaarlijks voor den dienst der leening is benodigd, door den Agent-Generaal voor Reparatie Betalingen aan de Trusteés zal worden afgedragen.

De Reparatie Commissie acht het wenschelijk, dat de Agent-Generaal voor Reparatie Betalingen, *ex officio*, één der Trusteés voor de Obligatiehouders zal zijn. Teneinde deze maatregel, zoo mogelijk, te bestendigen, zal de Reparatie Commissie, indien de betrekking van Agent-Generaal vacant mocht worden, met de overige Trusteés overleg plegen, teneinde voor de vacante plaats iemand te benoemen, die voor hen aannemelijk is als vertegenwoordiger van de Obligatiehouders.

Ten einde in de voor den dienst der Leening benodigde buitenlandse munt-bedragen te voorzien, hebben de Duitse Regeering, de Reparatie Commissie, het Transfer Committee en de Agent-Generaal voor Reparatie Betalingen beslist, dat de gelden, welke te dien einde naar het buitenland moeten worden overgemaakt, een absoluut recht van overmaking zullen hebben, welk recht vóórrang zal genieten boven de gelden, welke in mindering van Reparatie Betalingen of andere verplichtingen zullen moeten worden overgemaakt.

Artikel 3 van Annex IV van het Slot-Protocol van de Londensche Conferentie d.d. 16 Augustus 1924 luidt als volgt:

„Ten einde den dienst der leening van 800 miljoen Goudmarken, in het Experts' Plan voorzien, te verzekeren en ten einde de uitgifte van die leening bij het publiek te vergemakkelijken, verklaren de Regeeringen, welke dit Protocol hebben ondertekend¹⁾ bij deze, dat indien tengevolge van eene ingebrekeblijving van Duitschland sancties zullen worden opgelegd, zij alle onderpanden, welke speciaal voor den dienst dier leening mochten zijn verpand, zullen beschermen.“

„De Regeeringen, welke dit Protocol ondertekend hebben, verklaren verder, dat zij den dienst van de leening beschouwen als gerechtigd tot een absoluten voorrang met betrekking tot eenigerlei bronnen van inkomsten van Duitschland, voor zooverre zoodanige bronnen van inkomsten verpand mochten zijn onder een algemeen verband ten gunste van de genoemde leening en evenzo ten opzichte van eenigerlei bronnen van inkomsten, welke mochten ontstaan ten gevolge van de oplegging van sancties.“

(get.) Dr. LÜTHER,

Minister van Financiën van het Duitse Rijk.

10 October 1924.

* * *

Vertaling van een afdruk van een schrijven aan den Minister van Financiën van het Duitse Rijk gericht door den Secretaris-Generaal van de Reparatie Commissie.

REPARATIE COMMISSIE,
PARIJS.

10 October 1924.

Dr. LÜTHER,

Minister van Financiën van het Duitse Rijk.

Sir,

Mij is opgedragen U mede te deelen, dat de Reparatie Commissie kennis genomen heeft van de Mededeeling door U ondertekend, welke is toegevoegd aan de Prospectussen, die op het punt zijn te worden uitgegeven in verband met de Duitse Buitenlandsche Leening, 1924, en dat zij de noodige maatregelen heeft genomen, opdat de dienst der Leening ten volle verzekerd zal zijn door de verbanden in die Mededeeling genoemd.

Ik verblijf,

Uw dw. dienaar,

(get.) S. A. ARMITAGE-SMITH,
Secretaris-Generaal.

¹⁾ Te weten: De Regeeringen van België, Groot-Brittannië (met inbegrip van Canada, Australië, Nieuw-Zeeland, Zuid-Afrika en Britsch-Indië), Frankrijk, Griekenland, Italië, Japan, Portugal, Roemenië en Joego-Slavië.

Vermogensbelasting 1923/1924 — Het Centraal Bureau voor de Statistiek publiceert in zijn September-Maandschrift de volgende cijfers in zake de Vermogensbelasting 1923/1924. *)

HOEGROOTHEID VAN DE VERMOGENS. (Montant des capitaux.)		Aantal aangeslagenen. (Nombre d'imposés.)	Bedrag der vermogens in duizendtallen guld. (Montant des capitaux en milliers de florins.)	Bedrag der belasting in hoofsom. (Montant de l'impôt en principal.)
Van f 16.000 tot ben. f 20.000	28.838	499.019	f 132.808,16	
" " 20.000 " " 30.000	42.096	1.007.926	752.272,60	
" " 30.000 " " 40.000	23.063	784.029	783.256,83	
" " 40.000 " " 50.000	15.024	661.629	661.043,42	
" " 50.000 " " 75.000	19.929	1.200.059	1.197.969,34	
" " 75.000 " " 100.000	9.885	845.466	843.769,54	
" " 100.000 " " 150.000	9.365	1.122.920	1.120.400,33	
" " 150.000 " " 200.000	4.370	750.594	748.642,65	
" " 200.000 " " 300.000	3.953	957.709	954.343,59	
" " 300.000 " " 500.000	2.866	1.088.626	1.084.660,92	
" " 500.000 " " 750.000	1.311	784.767	780.946,40	
" " 750.000 " " 1.000.000	546	469.222	468.247,75	
" " 1.000.000 " " 1.500.000	446	539.911	538.715,09	
" " 1.500.000 " " 2.000.000	197	337.799	337.671,92	
" " 2.000.000 " " 5.000.000	250	728.588	727.219,25	
" " 5.000.000 " " 10.000.000	44	286.205	283.367,50	
" " 10.000.000 en daarboven	9	118.460	118.460,—	
Totaal 1923/1924 *)	162.192	12.182.929	11.533.795,29	
" 1922/1923	161.498	12.323.831	11.689.684,87	
" 1921/1922 *)	166.362	13.284.184	12.665.000,40 ⁵	
" 1920/1921	159.449	13.589.499	13.007.192,90 ⁵	
" 1919/1920	146.475	12.467.875	11.995.306,93 ⁵	
" 1918/1919	135.375	11.379.182	5.459.900,98 ⁵	
" 1917/1918	102.166	8.884.084	4.257.893,21 ⁵	
" 1916/1917	95.374	7.841.360	3.737.067,43 ⁵	
" 1915/1916	89.209	7.311.200	3.481.915,76	

*) Bij onderstaande cijfers is uiteraard geen rekening gehouden met de waardeverandering van den gulden.

1) Gewijzigde waardeering van onroerende goederen van 1 Mei 1918 af.

2) Op 1 Mei 1919 is het tarief der belasting verdubbeld.

3) Invloed van de malaise.

4) Voorloopige cijfers.

Voor de beteekenis dezer cijfers vergelijke men de artikelen op pag. 306 en 367 van den loopenden jaargang.

RIJKSPPOSTSPAARBANK.

AUGUSTUS	1922	1923	1924
Inlagen	f 11.046.212	f 10.955.497	f 11.211.645
Terugbetalingen	„ 9.039.619	„ 9.184.446	„ 9.982.178
Tegoed der inleggers op ultimo	„ 287.835.076	„ 296.762.118	„ 302.250.935
Nom. bedr. der uitst. staatsschuldboekjes op ultimo	„ 45.286.150	„ 44.510.450	„ 44.390.450
Spaarbankboekjes:			
Aantal nieuw uitgegeven	9.004	9.543	9.545
Aantal geheel afbetaald	7.024	6.719	7.929
Aantal in omloop op ultimo	1.929.507	1.944.919	1.963.125

GIRO-KANTOOR DER GEMEENTE AMSTERDAM.

	Juli 1924		Augustus 1924	
	Posten	Bedrag	Posten	Bedrag
Ontvangen en betaald: in contanten.. door overschrijving 1)	38051	f 15.013.274	33046	f 14.431.472
Particuliere rekeninghoud. Saldo te goed part. rek. ult.	129908	„ 226.532.591	101328	„ 68.093.596
Deposito's voor een jaar vast.	22518 ²⁾	„ 34.957.566	22720 ²⁾	„ 33.141.198
	—	„ 19.385.319	—	„ 20.624.467
	2297	„ 6.990.400	2319 ²⁾	„ 6.733.700

1) Inclusieve verrekeningen tusschen gemeentediensten, zijnde f 171.936.697,78 in Juli 1924 en f 7.251.936,64 in Augustus 1924. 2) Aantal.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. { Disc. Wissels. 5 24 Jan. '24	Zwits. Nat. Bk. 4 16 Juli '23
Bk. { Bel. Binn. Eff. 5 24 Jan. '24	N. Bk. v. Denem. 7 17 Jan. '24
{ Vrsch. in R.C. 6 24 Jan. '24	Zweedsche Rbk 5 8 Nov. '23
Javasche Bank : ... 3 1 Aug. '09	Bank v. Noorw. 7 9 Nov. '23
Bank van Engeland 4 5 Juli '23	Bk. v. Tsjecho-slowakijë. ... 6 27 Mei '24
Duitsche Rijksbk. 10 29 Dec. '23	N. Bk. v. O'rijk 15 12 Aug. '24
Bank v. Frankrijk 6 17 Jan. '24	N. Bk. v. Hong. 12 18 Sept. '24
Belgische Nat. Bnk. 6 14 Feb. '24	Bank v. Italië. 5 11 Juli '22
Fed. Res. Bank N.Y. 3 8 Aug. '24	Bank van Spanje ... 5 23 Mrt. '23
Bank van Spanje ... 5 23 Mrt. '23	Z.-Afr. Res. bnk 6

OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen Part. disconto (3 mnd.)	Berlijn Part. disconto	Parijs Part. disc.	N. York Call-money
	Part. disconto	Prolongatie				
11 Oct. '24	4 1/8 - 3/8 1)	4 1/2	3 1/8 - 3/4	—	—	2 1/2 - 3/4 1
6-11 O. '24	4 1/8 - 3/8	3 3/4 - 4 1/2	3 1/8 - 3/4	—	—	2 1/2 - 3/4
29 S.-4 O. '24	4 1/8 - 1/2	3 1/2 - 4	3 1/8 - 7/8	—	—	2 1/2 - 3/4
22-27 S. '24	4 1/8 - 1/2	3 3/4 - 4	3 1/16 - 3/4	—	—	2 - 1/4
8-13 O. '23	2 3/4 - 3 1/8	2 3/4 - 3 1/4	3 1/8 - 1/4	—	—	4 1/2 - 5 3/4
9-14 O. '22	3 1/4 - 7/8	3 1/2 - 4	2 3/8 - 1/2	—	—	4 1/2 - 6 1/2
20-24 Jli '14	3 1/8 - 3/16	2 3/4 - 3 1/4	2 1/4 - 3/4	2 1/8 - 1/2	2 3/4	1 3/4 - 2 1/4

1) Noteering van 10 October.

WISSELKOERSEN.

WISSELMARKT.

Londen opende weder zeer flauw. In het midden der week kwam er eenige reactie maar weldra trad een nieuwe daling in. Ook Dollars bleven regelmatig aangeboden. Geopend op ca. 2,58 werd tenslotte voor ca. 2,55 3/8 afgedaan. Franken waren zeer flauw. Vooral Parijs was sterk aangeboden, zoodat de marge tegen Brussel weder 10 cents kleiner werd. Het aanbod kwam trouwens doorlopend hoofdzakelijk uit Parijs. Skandinavië was zeer flauw. Vooral Stockholm en Christiania liepen sterk terug. Ook Zwitserland en Spanje waren aangeboden, de daling voor deze wissels was echter geringer. Duitsland liep zooals gewoonlijk weder volmaakt evenredig aan den dollarkoers. Buenos-Aires opende nog vast; tot 97 1/4 werd betaald, daarna verkreeg ook voor dezen wissel de flauwe stemming de overhand en trad een vrij scherpe daling in. Heden werd voor 93 1/4 afgedaan. Indië opnieuw lager, 96 3/8 aangeboden.

11 October 1924.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	Londen *)	Berlijn ²⁾ *)	Weenen *)	Parijs *)	Brussel **)	New York **)
6 Oct. 1924	11.49 1/2	0.61 1/2	0.0036 1/2	13.55	12.41	2.57 1/8
7 " 1924	11.48	0.61 1/4	0.0036 3/4	13.51	12.39 1/2	2.57 1/8
8 " 1924	11.48	0.61 1/4	0.0036 3/4	13.45	12.33	2.57 1/8
9 " 1924	11.49 1/2	0.61	0.0036 1/2	13.25	12.22 1/2	2.56 7/8
10 " 1924	11.49 1/2	0.60 3/4	0.0036 1/2	13.20	12.18 1/2	2.55 7/8
11 " 1924	11.47 1/2	0.60 3/4	0.0036 1/2	13.25	—	—
Laagste d.w. 1)	11.46	0.60 3/4	0.0036	13.17	12.14	2.55 3/8
Hoogste „ „ 1)	11.50 1/2	0.61 1/2	0.0037	13.57 1/2	12.46	2.58
4 Oct. 1924	11.51 1/2	0.61 1/2	0.0036 1/2	13.60	12.47	2.58 3/8 4
27 Sept. 1924	11.57 1/4	0.61 1/2	0.0036 1/2	13.65	12.50	2.58 7/8 5
Muntpariteit	12.10	59.26 3)	50.41	48.—	48.—	2.48

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave. 2) Gulden per biljoen Mark.

3) Gulden per 100 Mark. 4) Noteering van 3 October.

5) Noteering van 26 September.

Data	Stockholm *)	Kopen-hagen *)	Chris-tiania *)	Zwit-serland *)	Spanje 1)	Batavia 1) telegrafisch
6 Oct. 1924	68.70	45.15	36.85	49.40	34.35	96 3/8 - 97
7 " 1924	68.50	45.10	36.95	49.25	34.27	96 1/2 - 96 3/4
8 " 1924	68.50	45.—	36.90	49.22 1/2	34.25	96 1/2 - 96 3/4
9 " 1924	68.30	44.95	36.85	49.10	34.37 1/2	96 3/8 - 96 3/4
10 " 1924	68.15	45.05	36.55	49.10	34.25	96 1/4 - 96 3/8
11 " 1924	68.10	45.10	36.55	49.12 1/2	34.30	96 1/4 - 96 3/8
L'ste d. w. 1)	68.—	44.90	36.45	49.—	34.20	96 1/4
H'ste „ „ 1)	68.80	45.30	37.—	49.45	34.40	97
4 Oct. 1924	68.70	45.15	36.70	49.32 1/2	34.25	96 3/8 - 97
27 Sept. 1924	68.90	44.75	36.40	49.32 1/2	34.90	96 7/8 - 97 3/8
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48.—	48.—	100

*) Noteering te Amsterdam. 1) Particuliere opgave.

KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Lond. (in \$ per £)	Cable Parijs (in cts. p. fr.)	Cable Berlijn (in cts per biljoen Mark)	Cable Amsterdam (in cts. p. gld.)
11 Oct. 1924	4,4925	5,19	23 7/8	39,13
Laagste d. week	4,4575	5,16	23 7/8	38,79
Hoogste „ „	4,4937	5,27	23 7/8	39,14
4 Oct. 1924	4,4612	5,27	23 7/8	38,77
27 Sept. 1924	4,4650	5,26	23 7/8	38,61
Muntpariteit..	4,8667	19,30	23,81 1/2 ¹⁾	40 1/16

1) In ct. per Mark.

KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	27 Sept. 1924	4 Oct. 1924	6/11 October '24 Laagste/Hoogste	11 Oct. 1924
Alexandrië	Piast. p. £	97 15/32	97 15/32	97 3/8	97 9/16
*Bangkok	Sh. p. tical	1/10	1/10	1/10	1/10
B. Aires ¹⁾	d. p. \$	43 1/16	45	44 3/8	46 3/16
Calcutta	Sh. p. rup.	1/5 3/4	1/6	1/5 27/32	1/5 31/32
Constantin.	Piast. p. £	82 2 1/2	830	825	850
Hongkong	Sh. p. \$	2 4 29/32	2 5 1/32	2/5	2/6
Lissabon ¹⁾	d. per Mil.	1 3/4	1 3/4	1 13/16	2 1/32
Madrid	Peset. p. £	33.23	33.23	33.35	33.54
Mexico	d. per \$	26	26	25	27
Milaan	Lires p. £	101.80	101 7/8	101.85	103.70
Montevideo ²⁾	d. per \$	45 3/4	47	47	49 1/2
Montreal	\$ per £	4.47 1/16	4.46 3/8	4.45 3/8	4.50
Praag	Kr. p. £	149 3/8	148 1/2	149	151 1/2
R.d.Janeiro ¹⁾	d. per Mil.	5 19/32	6	6	6 7/16
Shanghai	Sh. p. tael	3/5	3/5 1/16	3/5	3/6 7/8
Singapore	id. p. \$	2/4 3/32	2/4 1/8	2/4 1/16	2/4 1/8
Valparaiso ²⁾	peso p. £	40.90	39.90	39.90	40.30
Yokohama	Sh. p. yen	1/9 9/16	1/9 9/16	1,8 3/16	1/9 1/2

* Koersen der voorafgaande dagen. 1) Telegrafisch transfert. 2) 90 dg.

NOTEERING VAN ZILVER.

	te Londen	N. York		te Londen	N. York
11 Oct. 1924	35 3/4	71 3/8	13 Oct. 1923	31 7/16	63 3/4
4 „ 1924	35 3/8	70 3/8	14 Oct. 1922	34 3/8	67 3/8
27 Sept. 1924	35	69 3/4	20 Juli 1914	24 1/16	54 1/8

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 13 October 1924.

Activa.			
Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	H.-bk. f 80.583.832,07 B.-bk. „ 28.180.389,58 Ag.sch. „ 44.942.964,68	f	153 707.186,33
Papier o. h. Buitenl. in disconto			—
Idem eigen portef.	f 36.088.192,—		
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.			36.088.192,—
Beleeningen	H.-bk. f 74.307.334,27 incl. vrsch. B.-bk. „ 11.504.832,15 in rek.-crt. Ag.sch. „ 77.887.424,66		
Op Effecten	f 159.539.790,67		
Op Goederen en Spec.	„ 4.159.800,41		163.699.591,08
Voorschotten a. h. Rijk			13.073.620,27
Munt en Muntmateriaal			
Munt, Goud	f 56.241.240,—		
Muntmat., Goud	„ 453.886.834,37		
	f 510.128.074,37		
Munt, Zilver, enz.	„ 10.343.143,03		
Muntmat., Zilver	„ —		520.471.217,40
Effecten			
Bel. v. h. Res. fonds	f 5.654.619,37		
id. van 1/2 v. h. kapit.	„ 3.999.485,18		9.654.104,55
Geb. en Meub. der Bank	„ —		5.212.500,—
Diverse rekeningen	„ —		132.734.700,10
	f 1.034.641.111,73		
Passiva.			
Kapitaal	f 20.000.000,—		
Reservefonds	„ 5.655.237,53		
Bijzondere reserve	„ 8.235.000,—		
Bankbiljetten in omloop	„ 970.696.360,—		
Bankassignatiën in omloop	„ 1.286.731,90		
Rek.-Cour. f Het Rijk	—		
saldo's: f Anderen	„ 18.000.358,20		18.000.358,20
Diverse rekeningen	„ —		10.767.424,10
	f 1.034.641.111,73		
Beschikbaar metaalsaldo	f 321.933.203,19		
Op de basis van 1/2 metaaldekking	„ 123.936.313,17		
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is.	„ 1.609.666.015,95		

NED. BANK 13 Oct. 1924. Voornaamste posten in 000.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Ander opsch. schulden	Beschikb. Metaal-saldo	Dek-kings perc.
13 Oct. '24	510.128	10.343	970.696	19.287	321.933	52
6 „ '24	512.670	10.453	981.243	21.699	321.979	52
29 Sept. '24	529.090	11.290	971.711	23.706	340.712	54
22 „ '24	531.511	11.806	948.482	23.059	348.410	56
16 „ '24	531.511	11.810	967.447	32.771	342.678	54
9 „ '24	531.511	11.642	977.381	39.341	339.210	53
15 Oct. '23	581.774	9.732	1.001.993	44.444	381.548	57
16 Oct. '22	581.789	8.685	985.592	27.022	387.256	58
25 Juli '14	162.114	8.228	310.437	6.198	43.521 ¹⁾	54

1) Op de basis van 1/2 metaaldekking. 2) Sluitpost activa.

STAND VAN 'S RIJKS KAS.

Data	Totaal bedrag disconto's	Hiervan Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenland	Diverse rekeningen ²⁾
Saldo bij Nederl. Bank					
Saldo bij betaalmeesters	f 5.586.800,99				f 4.981.315,02
Voorschot op ult. Sept. 1924 aan de gemeenten op voor haar door Rijk te heffen gem. ink.bel. en opcenten op Rijksink.bel.			81.795.629,60		83.066.457,24
Voorsch. aan de koloniën			45.062.608,14		47.116.496,04
Voorsch. a. h. buitenland			214.982.063,59		214.742.531,15
Uitbetal. aan rek.houders v. d. postch.- en girod. Daggeldleeningen tegen onderp. v. schatk.papier			124.113.804,03		124.222.891,21
Verplichtingen.					
Voorsch. door de Ned. Bank Schatkistbilj. in omloop ¹⁾	f 14.898.192,30				f 14.655.523,85
Schatkistprom. in omloop	„ 213.312.000,—				„ 213.096.000,—
Waarv. direct bij Ned. Bk.	„ 144.170.000,—				„ 144.230.000,—
Zilverbons (met inbegrip v. de bedragen bij de betaalmeesters in kas)	„ 15.000.000,—				„ 15.000.000,—
Door den Postch.- en Girodienst in 's Rijks Schatkist gestort deel v. h. tegoed van den dienst.	„ 26.585.699,—				„ 26.533.703,50
1) Waarvan f 37.056.000 vervallen op of na 1 April 1927.	„ 106.558.196,53				„ 106.558.196,53

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

De Minister van Koloniën maakt bekend:

	4 October 1924	11 October 1924
Voorschot uit 's Rijks kas aan N.-I.	f 30.957.000,—	f 37.968.000,—
Ind. Schatk.prom. in oml.	„ 96.625.000,—	„ 96.625.000,—
Voorsch. Jav. Bk. aan N.-I.	„ —	„ —
Tegoed van N.-I. bij De Javasche Bank	„ 10.000.000,— ¹⁾	„ 13.400.000,—
Muntbiljetten in omloop.	„ 43.500.000,—	„ 43.300.000,—
Ten voordeele v. N.-I. geboekt beleggingsgeld v. h. N.-I. muntfonds	„ 5.865.000,—	„ 5.865.000,—
Totaal	f 166.847.000,—	f 170.358.000,—

1) Ten onrechte zijn in de mededeelingen betreffende den stand op 20 en 27 September jl. als debetsaldi bij de Javasche Bank vermeld de bedragen van resp. f 14.500.000,— en f 9.000.000,—, terwijl deze inderdaad creditsaldi waren.

SURINAAMSCHES BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Ander opsch. schulden	Discont.	Div. rekeningen ¹⁾
30 Aug. 1924	1.159	1.649	755	1.053	427
23 „ 1924	1.169	1.502	643	1.062	406
16 „ 1924	1.169	1.521	639	1.075	380
1 Sept. 1923	1.195	1.791	1.001	1.179	594
25 Juli 1914	645	1.100	560	735	396

1) Sluitpost der activa.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 13 October 1924.

De internationale fondsenmarkten hebben gedurende de achter ons liggende week een iets grooter levendigheid aan den dag gelegd, waartoe voor iedere markt afzonderlijk verschillende factoren hebben medegewerkt. Voor Londen is het de val van het arbeiders-ministerie geweest, welke de fondsenmarkt sterk heeft beïnvloed. Een algemeene verkiezing is over het algemeen al niet gunstig voor het zaken- en beursleven, doch ditmaal, waar het zulke belangen betreft als de overeenkomst met Rusland, pogingen tot socialisatie van verschillende bedrijven, minimumloon, enz. — al liggen deze laatste programpunten van het socialisme in een nogal ver verschiet — is het begrijpelijk, dat de beurs sterker nog dan gewoonlijk op de regeringscrisis heeft gereageerd. Toch kon over het algemeen het markt-aspect niet ongeanimeerd worden genoemd. Wel was de omvang van zaken veel geringer geworden, doch de koersen, vooral die van „gilt-edged” fondsen, brokkelden toch slechts in zeer geringe mate af. Vermoedelijk moet de oorzaak hiervan worden gevonden in de omstandigheid, dat men, zelfs indien de arbeidersregering versterkt terug komt, toch niet zulk een meerderheid voor labour verwacht, dat drastische maatregelen onmiddellijk het gevolg zullen zijn. Voorts werd met bevrediging de voortgang van de onderhandelingen ten aanzien van de Duitse herstelling aanschouwd. Het valt te voorzien, dat in den loop van de komende week de voornaamste desbetreffende landen tot volledige overeenstemming zullen zijn gekomen, in welk geval ook spoedig de verdere toepassing van het plan-Dawes tegemoet kan worden gezien. Ondanks de in Engeland zelf gehoorde kritiek op het plan — o.a. van de zijde van professor Keynes — is men in breede kringen der bevolking nogal optimistisch gestemd. Ook de Duitse concurrentie met Engelsche ondernemingen wordt thans niet meer zoo sterk naar voren geschoven. Onder deze omstandigheden beschouwt men de verkiezingen — welke bovendien het voordeel hebben spoedig achter den rug te zullen zijn — als een intermezzo, dat niet zoo heel veel kwaad zal kunnen aanrichten, zoodat de fondsenmarkt zich van den aanvankelijken schok vrij spoedig heeft kunnen herstellen.

Hiertegenover is de beurs te Parijs zeer levendig geweest. De buitengewone kalmte, welke weken aaneen heeft geheerscht, heeft plaats gemaakt voor een zoodanigen aandrang van nieuwe zaken, dat op de kantoren tot laat in den avond moest worden gewerkt. Deze ommekeer was echter niet het gevolg van betere opvattingen omtrent de naaste toekomst, hoewel ook hiervoor ongetwijfeld wel eenige reden bestond. De onderhandelingen met Duitschland betreffende het handelsverdrag toch schijnen, blijkens de tot nu toe ontvangen mededeelingen, een vlot verloop te hebben. Tegelijkertijd zijn de besprekingen met België omtrent een nieuw handelsverdrag aanhangig gemaakt en ofschoon Frankrijk zich hier scherp op de eenmaal bedongen voordeelen stelt, ziet het er naar uit, dat men tot een compromis zal kunnen komen. Voorts is, nu de Duitse herstelling verzekerd lijkt, de kans groot, dat Frankrijk binnen afzienbaren tijd niet onaanzienlijke bedragen op rekening der schadeloosstelling zal ontvangen. Doch het waren niet in hoofdzaak deze overwegingen, welke den kooplust ter beurze wakker hebben geroepen. Deze is vóór alles veroorzaakt door de daling van den koers van het Fransche betaalmiddel. Ondanks den moreelen — en wellicht reeds effectieven — steun van het crediet ad. \$ 100 miljoen, door de firma Morgan tot steun van den wisselkoers verleend, is de richting van den Franschen franc gedurende de achter ons liggende berichtsweek bijna voortdurend omlaag gebleven. Sombere voorspellingen ten aanzien van de benodigde graanimporten hebben hier een rol van betekenis gespeeld, waartoe ook het gerechtelijk onderzoek, door Herriot inzake de oplopende graanprijzen gelast, heeft bijgedragen. In financieele kringen begrijpt men natuurlijk al te wel, dat, zelfs indien er speculatie bij het opdrijven der graanprijzen in het spel is, ten slotte hier de oorzaak niet kan worden gevonden. Men ziet derhalve door deze politieke manoeuvre naar den werkelijken toestand op de graanmarkt der wereld en, in verband met den gedeeltelijken misoogst in Frankrijk, acht men het waarschijnlijk, dat Frankrijk dit jaar meer dan tweemaal het bedrag van het vorig jaar — hetwelk ongeveer één milliard Francs bedroeg — voor den import van buitenlandsch graan zal moeten betalen. Afgezien hiervan schijnt de neiging tot het accumuleeren van buitenlandsche betaalmiddelen toch reeds lang in Frankrijk te bestaan. Ondanks de actieve handelsbalans, het vreemdelingenverkeer, enz. waardoor een groote vermeerdering van buitenlandsche deviezen moest ontstaan met, als gevolg, een vermindering of zelfs het ge-

heel uitblijven van kooporders, is het gebleken, dat per saldo in de afgelopen maanden veel meer buitenlandsche betaalmiddelen zijn gekocht dan verkocht. In den laatsten tijd is naar deze omstandigheid een onderzoek ingesteld door de ministeries van handel en van financiën, waarvan het resultaat niet bekend is gemaakt, doch waaromtrent men verzekert, dat de niet in het land gebrachte buitenlandsche betaalmiddelen — uit export, enz. — resp. de in het buitenland opgezamelde bedragen een totaal van 25 milliard Francs hebben bereikt. Het is onder deze omstandigheden begrijpelijk, dat iedere neiging tot daling van den Franschen franc hernieuwde speculaties in vreemde deviezen in het leven roept.

De beurs te Berlijn daarentegen is weer zeer stil geweest. Hier is de invloed van de Britsche verkiezingen grooter gebleken, omdat het lot van Duitschland in de naaste toekomst sterk is saamgeweven met een rustigen gang van zaken in de overige groote landen van Europa. Ook locale omstandigheden hebben tot een zeer kalme houding bijgedragen. De loop van zaken, welke het valorisatievraagstuk neemt, is niet bevorderlijk voor een hausse-beweging in de desbetreffende fondsen gebleken en de verliezen, welke thans wel als definitief beschouwd kunnen worden, dienen derhalve te worden aangezuiverd, hetgeen veelal geschiedt uit den verkoop van aandelen. Voorts werd de lusteloze houding in de hand gewerkt door de onzekerheid, welke nog steeds ten aanzien van verschillende maatschappijen, in verband met de opstelling der goudbalansen, bestaat. Zoodaans vroeger de bespiegelingen omtrent te verwachten dividenden den stimulans voor den beurshandel hebben verschaft, is dit thans het geval met beschouwingen omtrent de te verwachten „Zusammenlegung” van kapitaal bij de diverse ondernemingen. Veelal vallen deze niet mede, zoodat hier en daar reeds stemmen zijn opgegaan, welke pleiten voor het invoeren van wettelijke voorschriften, waardoor een opzettelijke benadeeling der oude aandeelhouders vermeden zou kunnen worden.

Te New York is de houding al heel kalm geweest. Het is ook niet te verwachten, dat vóór de presidentsverkiezingen groote levendigheid zal intreden, al wijzen de algemeene berichten uit het handels- en industriele leven er op, dat de conjunctuur opnieuw een eenigszins stijgende richting heeft ingeslagen.

Ten onzent is de *beleggingsmarkt* merkwaardig vast gestemd gebleven, ondanks de grootere stroefheid van de geldmarkt. Van eenige reactie is over het algemeen geen sprake geweest. Waar nog een teruggang voorkwam, bleef deze tot fracties van procenten beperkt, terwijl in de meeste gevallen zelfs een voordeelig koersverschil kon worden opgemerkt.

	6 Oct.	10 Oct.	13 Oct.	Rijzing of daling
6 % Nederland 1922.....	100 ⁹ / ₁₆	100 ¹ / ₂	100	+ ⁹ / ₁₆
5 % „ „ 1918.....	90 ¹ / ₈	90 ⁹ / ₁₆	90 ¹ / ₁₆	- ¹ / ₁₆
4 ¹ / ₂ % „ „ 1916.....	90 ³ / ₈	90 ³ / ₈	91	+ ¹ / ₈
4 % „ „ 1916.....	81 ¹¹ / ₁₆	81 ⁵ / ₈	82	+ ⁵ / ₁₆
3 ¹ / ₂ % „ „	74 ³ / ₈	75 ¹ / ₈	—	+ ⁵ / ₈
3 % „ „	65	66 ¹ / ₂	66 ¹ / ₂	+ 1 ¹ / ₂
2 ¹ / ₂ % Cert. N. W. S.	52 ¹ / ₂	53 ⁷ / ₁₆	53 ³ / ₈	+ 1
7 % Oost-Indië 1921.....	102	101 ¹⁵ / ₁₆	101 ¹⁵ / ₁₆	- ¹ / ₁₆
6 % „ „ 1919.....	98 ⁷ / ₈	98 ⁷ / ₈	98 ⁹ / ₁₆	- ⁹ / ₁₆
5 % „ „ 1915.....	93 ³ / ₈	93 ⁵ / ₈	93 ³ / ₈	—
5 % Rusland 1906.....	4 ¹ / ₂	4 ¹ / ₂	—	—
4 % Rusl. bij Hope & Co.	5 ⁵ / ₈	5 ¹ / ₁₆	5 ⁵ / ₈	- ¹ / ₈
4 % Japan 1899.....	58 ¹ / ₂	—	—	—
5 % Brazilië 1895.....	49 ⁵ / ₈	49 ¹ / ₈	50	+ ⁵ / ₈
8 % San Paulo 1921....	92 ⁷ / ₈	92 ³ / ₈	92 ¹ / ₁₆	- ¹⁵ / ₁₆
6 % Amsterdam 1920....	100 ³ / ₈	101	—	+ ¹ / ₈
7 % Rotterdam 1920....	102 ³ / ₈	102 ⁷ / ₈	103	+ ¹ / ₈

Wat de aandelenmarkt betreft, de stemming was voor de meeste afdelingen vrij kalm. *Bankaandelen* hebben voor aandelen Rotterdamsche Bankvereniging een opmerkelijken teruggang te aanschouwen gegeven. Onmiddellijk na het verschijnen van de officieele communicatie, waarin de inwisseling van f 25 miljoen aandelen in amortisatiebewijzen, een afschrijving van f 5 miljoen op de reserves en het overbrengen van f 12 miljoen naar een bijzondere reserve werd aangekondigd, benevens de wisselingen in de directie, kon de koers der aandelen, welke thans niet meer werden gesteund, zich vrij goed handhaven. Op den laatsten dag der berichtsweek echter trad een scherpe reactie in, waardoor het aandeel per saldo, in vergelijking met de vorige week, 9 pCt. verloor. De overweging, dat gedurende de eerstkomende jaren aandeelhouders vermoedelijk genoegen zullen moeten nemen met een geringe dividenduitkeering, is hieraan waarschijnlijk niet vreemd geweest. Ook bleek ter beurze hier en daar ontstemming te bestaan in verband met het feit, dat de Rotterdamsche Bankvereniging ook thans nog niet met een balanspublicatie is gekomen.

Industriele aandelen waren zeer vast. Aandelen van Berkel's Patent werden gekocht in verband met geruchten, dat de aandelen weder tot het oorspronkelijke nominale bedrag teruggebracht zullen worden. Aandelen Philips Gloeilampen daalden eerst vrij gevoelig, doch konden zich daarna herstellen, hoewel de hooge koers van de vorige week niet kon worden gehandhaafd.

De suikermarkt was verlaten, zoodat hier geen variatiën van beteekenis zijn voorgekomen.

Van handelsondernemingen trokken aandelen Compania nogal de aandacht in verband met het thans verschenen jaarverslag. Over het algemeen werd dit verslag niet gunstig opgenomen, zoodat de koers der aandelen iets moest prijs geven.

Bijzonder levendig zijn mijnandaelen geweest, waarvan aandelen Redjang-Lebong vooraan hebben gestaan. Het voordelig koersverschil bedroeg niet minder dan 40 pCt. Naar men ter beurze beweerde, waren hier buitenlandse aankopen in het spel.

Petroleumaandelen bleven gedrukt door de voortdurende verkoopen, welke in het hoofdfonds te constateeren zijn geweest. Ook hebben de productiestatistiek en het prijsverloop nog niet er toe bijgedragen veel animo voor petroleumaandelen te voorschijn te roepen. Eenige speculatieve bedrijvigheid viel voor aandelen Peudawa-petroleum op te merken.

Rubberaandelen bleven gedurende het grootste gedeelte der berichtswEEK vrijwel verlaten, doch trokken tegen het einde, toen de rubberprijs te Londen tot 1 sh. 4 d. was gemonteerd, goede belangstelling, zoodat hier een vrij scherpe rijzing kon intreden.

Thee-aandelen bleven vast, doch met geringe omzetting.

De tabakmarkt was eenigszins verdeeld, doch niet ongunstig gedisponeerd.

	6 Oct.	10 Oct.	13 Oct.	Rijzing of daling
Amsterdamsche Bank	132 $\frac{1}{4}$	131 $\frac{5}{8}$	132	- $\frac{1}{4}$
Incasso Bank	100	100 $\frac{1}{2}$	100	.
Koloniale Bank	175 $\frac{5}{8}$	175 $\frac{5}{8}$	176 $\frac{1}{8}$	+ $1\frac{1}{4}$
Ned. Handel-Mij. cert. v. aand.	128 $\frac{1}{8}$	129 $\frac{1}{2}$	128 $\frac{3}{8}$	+ $\frac{1}{4}$
Rotterd. Bankvereeniging . .	84	84	75	-9
Van Berkel's Patent	71 $\frac{1}{2}$	76 $\frac{3}{4}$	78 $\frac{1}{8}$	+ $7\frac{3}{8}$
Gouda Kaarsen	15 $\frac{1}{4}$	15	15	- $\frac{1}{4}$
Holl. Draad- en Kabelfabriek	50	52 $\frac{3}{4}$	51	+1
A. Jurgens' Ver. Fabr. g. aand.	71 $\frac{1}{8}$	70 $\frac{1}{4}$	73 $\frac{1}{2}$	+ $2\frac{3}{8}$
" " pr. aand.	71	71 $\frac{3}{8}$	70 $\frac{3}{8}$	- $\frac{1}{8}$
Leerdam Glasfabrieken	28	35	31	+3
Philips' Gloeilampenfabriek	391	369 $\frac{1}{4}$	379 $\frac{1}{4}$	-11 $\frac{3}{4}$
Vereenigde Blikfabrieken . .	94 $\frac{1}{2}$	93 $\frac{1}{2}$	93 $\frac{1}{2}$	-1 $\frac{1}{4}$
Vereen. Chemische Fabrieken	45 $\frac{1}{4}$	44 $\frac{1}{2}$	—	- $\frac{1}{4}$
Compania Mercantil Argent.	26 $\frac{1}{4}$	25 $\frac{1}{4}$	24 $\frac{9}{10}$	-1 $\frac{11}{10}$
Cultuur-Mij. d. Vorstenland.	166 $\frac{1}{4}$	164 $\frac{1}{2}$	164	-2 $\frac{1}{4}$
Handelsverg. Amsterdam . .	436	434	438 $\frac{3}{4}$	+2 $\frac{3}{4}$
Handelsverg. Reiss & Co. . . .	35	35	34	-1
Int. Crediet- en Handelsverg.				
Rotterdam	195	192 $\frac{1}{2}$	—	-2 $\frac{1}{2}$
Linde Teves & Stokvis	94	92 $\frac{1}{2}$	93 $\frac{3}{4}$	- $\frac{1}{4}$
Redjang Lebong Mijnb.-Mij.	220	245 $\frac{1}{4}$	260	+40
Gecons. Holl. Petroleum-Mij.	157 $\frac{5}{8}$	154 $\frac{5}{8}$	153 $\frac{1}{2}$	-4 $\frac{1}{8}$
Kon. Petroleum-Mij	317 $\frac{1}{2}$	312	312	-5 $\frac{1}{2}$
Phoenix Oil	97	94 $\frac{3}{8}$	93 $\frac{3}{4}$	-3 $\frac{1}{4}$
Amsterdam-Rubber-Mij	160	156 $\frac{3}{4}$	160 $\frac{1}{8}$	+ $\frac{1}{8}$
Kendeng Lemboe	185	182 $\frac{1}{2}$	181 $\frac{1}{2}$	-3 $\frac{1}{2}$
Oost-Java-Rubber-Mij.	241	241 $\frac{1}{2}$	247	+6
Deli-Batavia Tabak Mij.	325 $\frac{1}{4}$	323	329 $\frac{3}{8}$	+3 $\frac{7}{8}$
Deli-Maatschappij	371	364 $\frac{1}{2}$	364 $\frac{1}{8}$	-6 $\frac{1}{8}$
Senembah-Maatschappij	349 $\frac{3}{8}$	342	344 $\frac{1}{2}$	-4 $\frac{7}{8}$

De scheepvaartafdeeling was meerendeels lager, ondanks den goeden gang van zaken op de vrachtenmarkt. Het scheen echter, alsof de voorafgegaane rijzing een te snel verloop heeft gehad, zoodat thans een reactie volgde.

	6 Oct.	10 Oct.	13 Oct.	Rijzing of daling
Holland-Amerika-Lijn	92	87 $\frac{3}{4}$	88 $\frac{1}{2}$	-3 $\frac{1}{2}$
" " „gem.eig.”	74 $\frac{5}{8}$	70 $\frac{1}{8}$	71 $\frac{1}{4}$	-3 $\frac{3}{8}$
Hollandsche Stoomboot-Mij.	29 $\frac{1}{4}$	27 $\frac{3}{4}$	27 $\frac{1}{8}$	-2 $\frac{3}{8}$
Java-China-Japan-Lijn	111	104 $\frac{1}{2}$	107	-4
Kon. Hollandsche Lloyd	6	6 $\frac{1}{8}$	6 $\frac{1}{8}$	+ $\frac{1}{8}$
Kon. Ned. Stoomb.-Mij.	85	80 $\frac{1}{2}$	82	-3
Konink. Paketvaart-Mij.	146	140	138	-8
Maatschappij Zeevaart	98	92 $\frac{1}{2}$	92	-6
Nederl. Scheepvaart-Unie	132 $\frac{3}{4}$	129	129 $\frac{3}{8}$	-3 $\frac{3}{8}$
Nievelt Goudriaan	115 $\frac{3}{8}$	109 $\frac{1}{8}$	109 $\frac{1}{4}$	-5 $\frac{3}{8}$
Rotterdamsche Lloyd	132 $\frac{1}{2}$	128 $\frac{1}{2}$	128 $\frac{1}{2}$	-4 $\frac{1}{2}$
Stoomv.-Mij. „Nederland”	158 $\frac{3}{8}$	156 $\frac{1}{2}$	156 $\frac{1}{2}$	-1 $\frac{3}{8}$
" " „Noordzee”	34 $\frac{1}{2}$	32 $\frac{1}{2}$	33 $\frac{1}{2}$	-1 $\frac{1}{2}$

De Amerikaansche afdeeling was iets lager, mede in verband met den reageerenden dollarkoers.

	6 Oct.	10 Oct.	13 Oct.	Rijzing of daling
Americ. Smelting & Refining	76 $\frac{19}{32}$	76	75	-1 $\frac{19}{32}$
Anaconda Copper	76	75 $\frac{7}{8}$	74 $\frac{15}{16}$	-1 $\frac{1}{16}$
Studebaker Corp.	103 $\frac{3}{4}$	103 $\frac{3}{4}$	100 $\frac{1}{8}$	-3 $\frac{3}{8}$
Un. States Steel Corp.	112 $\frac{1}{4}$	111	109 $\frac{15}{16}$	-2 $\frac{3}{16}$
Atchison Topeka	110 $\frac{1}{8}$	107 $\frac{5}{8}$	—	-2 $\frac{3}{8}$
Erie	27 $\frac{1}{2}$	27 $\frac{1}{4}$	—	- $\frac{1}{4}$
Southern Pacific	98 $\frac{3}{4}$	97 $\frac{3}{8}$	95 $\frac{1}{8}$	-3 $\frac{3}{8}$
Union Pacific	146 $\frac{1}{16}$	143 $\frac{1}{4}$	141 $\frac{15}{16}$	-4 $\frac{1}{8}$
Int. Merc. Marine orig. gew.	10 $\frac{1}{8}$	10 $\frac{1}{16}$	10 $\frac{1}{16}$	- $\frac{9}{16}$
" " „ pref.	40 $\frac{3}{16}$	39 $\frac{1}{8}$	39 $\frac{1}{4}$	-1 $\frac{5}{16}$

1) ex. div.

De geldmarkt is stroever geworden; tegen het einde der berichtperiode noteerde prolongatie 4 $\frac{1}{4}$ pCt.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

7 October 1924.

Eindelijk vertoonde de graanmarkt deze week eens een ander beeld dan nu reeds zoo langen tijd het geval is geweest. In de laatste dagen der week was namelijk voor bijna alle graansoorten de stemming flauw, met lagere prijzen en verminderde vraag in de invoerlanden. Aanvankelijk werd in Engeland tot stijgende prijzen nog zeer veel tarwe gekocht en ook aan de markten in Noord-Amerika vonden verdere prijsverhogingen plaats. Het slechte weder in Canada met regen, sneeuw en hagel handhaafde de vaste stemming in Engeland, tezamen met de meening, dat ondanks den vrij algemeen in Argentinië gevallen regen, de droogte daar toch in de Noordelijke provinciën wel schade heeft aangericht en de voortdurende groote kooplust in Engeland werkte te Chicago en Winnipeg dan weder de prijsstijging in de hand. Bovendien droegen telkens weder nieuwe bevestigingen van de slechte oogstresultaten der Europeesche landen tot de vaste stemming bij. Tot die bevestigingen behoorden publicaties der opbrengsten van de Spaansche en Poolsche oogsten. Spanje blijkt slechts 15,6 miljoen quarters tarwe geoogst te hebben tegen 19,6 miljoen in 1923, 7,3 miljoen quarters gerst tegen 13,4 miljoen, 2,45 miljoen quarters haver tegen 3,7 miljoen, terwijl de roggeopbrengst vrijwel met die van 1923 overeenkomt. Uit Polen wordt voor tarwe het resultaat opgegeven met 4,2 miljoen quarters tegen 6,7 miljoen, voor rogge met 17,5 tegen 27,3 miljoen, voor gerst met 6,7 miljoen tegen 9,1 miljoen, en voor haver met 17,8 tegen 24,2 miljoen. Ook het feit, dat de zeer groote wereldverscheppingen der laatste weken gemakkelijk werden opgenomen, was een bewijs van de groote Europeesche behoefte aan broodgraan. Een uitzondering op de vaste stemming maakten de Argentijnsche markten, waar tarwe reeds spoedig in het begin der week flauwer was. Dit zal in de eerste plaats in verband hebben gestaan met de goede vooruitzichten voor de nieuwe tarwe, die in verschillende streken weder van regenval profiteerde. Daarbij was de Europeesche kooplust op het vasteland lang niet zoo groot als in Engeland, en daar bestond voor Argentijnsche tarwe minder belangstelling dan voor andere soorten. Het waren vooral Britsch-Indische, Australische en Noord-Amerikaansche soorten, die daar veel werden gekocht, terwijl de markt in Argentinië tegenwoordig bijna geheel gebaseerd is op den nieuwen oogst en de kooplust voor deze tarwe, die vooral was uitgegaan van Frankrijk en Italië, zich in deze landen minder deed gelden. Ook het overige vasteland deed weinig nieuwe inkoop van broodgraan. Reeds in ons vorige weekbericht was sprake van aanbod van wederverkoopten tot prijzen, die zich zeer belangrijk beneden het prijsniveau der uitvoerlanden bevonden.

In Duitschland, welks groote inkoop van rogge de hoofdoorzaak waren geweest voor de sterke stijging van den roggeprijs was dat aanbod uit de tweede hand vooral voor deze graansoort dringend. Zelfs tot 5 à 7 pCt. beneden den Amerikaanschen prijs werd in Duitschland dagelijks rogge verhandeld, omdat zeer groote hoeveelheden der in Duitschland gekochte rogge in korten tijd uit Noord-Amerika zijn verscheept en de toch altijd nog flinke winst, die er te maken viel, de houders tot verkoopen bracht. Daarbij won in Duitschland de meening veld, dat de ongunstige berichten over den Duitschen graanoogst overdreven zijn geweest, welke meening van officieele Duitse zijde wordt gesteund. Terwijl onlangs gesproken werd van een opbrengst aan voor menscheijk gebruik geschikt broodgraan van 30 à 40 pCt. minder dan in 1923, vindt men voor die ver-

Noteringen.

Data	Chicago			Buenos Ayres		
	Tarwe Dec.	Mais Dec.	Haver Dec.	Tarwe Oct.	Mais Oct.	Lijnzaad Oct.
11 Oct. '24	142 $\frac{3}{8}$	111 $\frac{7}{8}$	53 $\frac{1}{2}$	15,75	11,45	22,90
4 ,, '24	148 $\frac{1}{8}$	112	57 $\frac{1}{2}$	15,80	11,05	22,80
11 Oct. '23	109 $\frac{1}{4}$	76 $\frac{1}{8}$	43 $\frac{3}{8}$	12,30	9,65	24,55
11 Oct. '22	108 $\frac{3}{4}$	62 $\frac{3}{4}$	39 $\frac{3}{8}$	12,05 ¹⁾	8,35 ¹⁾	20,15 ¹⁾
11 Oct. '21	113 ¹⁾	48 $\frac{1}{8}$	34 $\frac{1}{8}$	13,90	7,15	17,30
20 Juli '14	82	56 $\frac{1}{8}$	36 $\frac{1}{2}$	9,40	5,38	13,70

1) Per October.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten	13 Oct. 1924	6 Oct. 1924	15 Oct. 1923
Tarwe*	16,—	16,75	12,40
Rogge (No. 2 Western) ..	14,70	16,—	9,40
Mais (La Plata)	244,—	244,—	190,—
Gerst (48 lb. malting) ...	265,—	287,—	182,—
Haver (38 lb. white clipp.) ¹⁾	13,50 ⁴⁾	14,10 ⁴⁾	10,10
Lijnkoeken (Noord-Ameri- ka van La Plata-zaad) ¹⁾	15,70	15,60	12,20
Lijnzaad (La Plata) ³⁾	495,—	495,—	450,—

1) per 100 KG. 2) per 2000 KG. 3) per 1960 KG.
*No. 2 Hard/Red Winter Wheat. 4) Canada No. 3.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	5/11 October 1924	Sedert 1 Jan. 1924	Overeenk. tijdvak 1923	5/11 October 1924	Sedert 1 Jan. 1924	Overeenk. tijdvak 1923	1924	1923
Tarwe	60.206	903.591	609.774	2.610	23.375	31.086	926.966	640.860
Rogge	29.146	373.526	334.536	—	3.775	485	377.301	335.021
Boekweit	1.050	16.196	18.427	—	—	—	16.196	18.427
Mais	7.673	584.935	490.849	—	91.815	55.581	676.750	546.430
Gerst	4.460	224.983	196.504	294	30.954	11.056	255.937	207.560
Haver	16.288	155.187	58.093	—	1.061	533	156.248	58.626
Lijnzaad	4.963	186.332	112.100	—	55.269	49.856	241.601	161.956
Lijnkoek	4.640	161.682	157.949	—	700	—	162.382	157.949
Tarwemeel	6.913	182.179	81.888	735	20.564	4.509	202.743	86.397
Andere meelsoorten	75	5.802	1.444	—	—	—	5.802	1.444

mindering nu 20 pCt. aangegeven. Ook het feit, dat de roggeprijs dien der tarwe zoo dicht begon te naderen, verminderde voor rogge de ondernemingslust. Ook in Nederland verloor men het vertrouwen in den roggeprijs en nadat aanvankelijk nog van het Duitsche aanbod het een en ander was opgenomen, kromp de vraag spoedig zoozeer in, dat nieuwe inkoopden nauwelijks nog werden gedaan. Het scheen, dat Duitschland zich wel enkele weken van verdere rogge-inkoopden zou kunnen onthouden, vóór de groote Amerikaanse verschepingen zijn gedistribueerd. Het uitblijven van verdere kooporders uit Duitschland en Nederland had voor rogge te Chicago al spoedig een inzinking der prijzen ten gevolge. Meer en meer ontstond in Europa ook voor tarwe aanbod van wederverkoopters. Het eerst was dit weder het geval in Duitschland, waar ook tarwe uit de tweede hand veel lager werd verhandeld dan zij uit de uitvoerlanden werd aangeboden. Dezelfde verandering trad ook in Frankrijk op, waar houders van buitenlandsche tarwe er eveneens toe overgingen, hun winst te realiseeren, terwijl Nederland en België ook al weinig lust toonden om de laatste prijsverhoging te volgen. Er was weinig noodig, om de markt in een werkelijk flauwe stemming te brengen en die verdere aanleiding werd al spoedig gevonden in beter weder in Canada, de buitengewone groote wereldverschepingen dezer week naar Europa van niet minder dan 2.225 miljoen quarters, waarvan 1.952 miljoen uit de Vereenigde Staten en Canada, en vooral ook in het Washingtonsche maandrapport per 1 October. Dit rapport bracht voor de zomertarwe der Vereenigde Staten een vermeerdering in de opbrengst van 19 miljoen bushels tegen 1 September en het totaal aan zomer- en wintertarwe wordt daar nu berekend op 855 miljoen bushels tegen 785 miljoen in 1923. Ook de flauwere stemming in Argentinië gecombineerd met lagere zeevrachten oefende haar invloed op de andere markten uit. De prijsdaling was ten slotte het grootst te Winnipeg, waar na de hoogste prijzen van 8 October in enkele dagen tot den 11den een prijsdaling voor den October-termijn van 14 dollarcent (ruim 8 pCt.) en voor December van 10 dollarcent per 60 lbs. plaats vond. Te Chicago bedroeg de verlaging voor December 7, voor Mei 6 $\frac{1}{2}$ en voor Juli 9 $\frac{1}{8}$ cent. Rogge stond te Chicago op 11 October voor December 6 $\frac{1}{8}$, voor Mei 9 $\frac{1}{4}$ per 56 lbs. lager dan op den 6den. In Argentinië ging de prijsdaling niet zoo snel in haar werk als in Noord-Amerika en de prijsverlaging bedroeg daar 15 à 35 centavos per 100 Kgr. De laatste prijsdalingen in Noord-Amerika maakten in Europa vooral voor rogge grooten indruk en het meest was dat het geval in Nederland, waar op 13 October een enkele transactie plaats vond tot niet minder dan Fl. 1.50 of 10 pCt. beneden den uit Amerika genoteerden prijs. Algemeen was die prijs echter allerminst en reeds in den loop van denzelfden dag verbeterde de stemming belangrijk. De voornaamste oorzaak daarvan lag in herleving der vraag in Duitschland, die dus veel eerder intrad, dan vrij algemeen was verwacht. Zelfs werd in

Duitschland rogge van Nederlandsche houders gekocht en de rollen waren daarmee dus plotseling omgekeerd. Overal verminderde met de prijsverlaging der laatste dagen ook de ondernemingslust voor tarwe en in Engeland kwam aan de groote omzetten een einde. Ook daar kwamen wederverkoopters aan de markt. Ook voor tarwe echter bestond op 13 October in Duitschland weder meer kooplust. Het is nu maar de vraag, of dit herstel verder zal doorwerken en indien dat het geval is, blijkt misschien de dalende richting, die de prijzen sedert eenige dagen hadden ingeslagen, niet meer te zijn geweest dan een tijdelijke reactie, zooals die na tijden van groote zaken en sterke prijsstijgingen zoo dikwijls voorkomt. Die reactie is dan echter slechts van korten duur geweest en indien zij werkelijk reeds ten einde loopt, ligt daarin een nieuwe bevestiging van de groote behoefte aan broodgraan in de Europeesche invoerlanden. De markt te Chicago was op 13 October gesloten, doch te Winnipeg vond een belangrijk prijsherstel plaats met verhoogingen van 4 $\frac{1}{2}$ cent per 60 lbs. voor October en 3 $\frac{1}{4}$ cent voor December. De Argentijnsche markten waren eveneens vast op koud droog weder en sloten op 13 October voor tarwe 5 à 20 centavos per 100 kgr. hooger dan op den voorafgaanden markttag.

Voor voedergranen verdween in het laatst der week al evenzeer als voor tarwe en rogge het vertrouwen in het prijsniveau. Mais te Chicago sloot op 11 October weliswaar nog wat hooger dan op den 6den, doch een prijsverhoging, die in het begin der week had plaats gevonden, was intusschen weer verloren gegaan. De vooruitzichten voor den maïsoogst der Vereenigde Staten worden er niet beter op en het Washingtonsche maandbericht per 1 October berekent de opbrengst zelfs nog weder lager dan op 1 September. Vorst richt in verschillende staten reeds schade aan en ook na 1 October is telkens sprake van koud weder, al staan daartegenover dan ook berichten uit andere staten, waar zonnig warm weder wordt gemeld, dat de maïs ten goede komt. Een groot gedeelte der week was de markt ook voor Platamaïs nog zeer vast met dagelijks hoogere prijzen in Argentinië en daarmee tevens in Europa. Ook voor maïs echter werd door wederverkoopters goedkoop aangeboden dan door Argentijnsche verschepers. Zeer groot waren de zaken in Engeland, waar naast een flinken omzet in parcels ook zeer veel ladingen werden verhandeld. Duitschland trad niet sterk als koper op, doch de zaken namen ook daar in omvang toe, terwijl Nederland en België eveneens de stijgende prijsbeweging volgden en de aankomende partijen er goed werden opgenomen. Behalve Platamaïs werd daar in beperkte mate oude en nieuwe Roemeensche en Bulgaarsche maïs gekocht. Uit Roemenië is het aanbod van maïs echter bij voortdurend klein. Het overschot uit den ouden oogst loopt ten einde en nieuwe regenval is ongunstig voor de kwaliteit van den nieuwen oogst, waarvan de verladingen waarschijnlijk vertraging zullen ondergaan. Zeer groot waren echter deze week weder de Argentijnsche maïs-

verscheppingen. Toen bovendien de markten voor broodgraan haar vaste stemming verloren en belangrijke prijsdalingen te aanschouwen gaven, verminderde het vertrouwen in de maïsprijzen evenals de Engelsche omzet en de vraag op het vasteland. In Argentinië kwam op 11 October aan de stijgende prijsbeweging een einde en trad eenige prijsverlaging in en daar tevens de zeevrachten wat gemakkelijker waren, was maïs op den 13den vrij wat lager te koop. In Nederland was op dien dag de kooplust gering en veel houders gaven tot belangrijk lagere prijzen Platamais af. Ook voor maïs begon echter dienzelfden dag reeds een kentering in te treden en toen aan de Argentijnsche markten de prijsverlaging van den 11den weder geheel werd ingehaald, was het ook hier met de flauwe stemming weder gedaan. In Nederlandsch-Indische maïs breidden tot stijgende prijzen de zaken zich deze week uit naar verschillende Europeesche landen Wel was de laatste dagen de omzet sterk verminderd, doch afladers zagen geen aanleiding hun prijzen van beteekenis te verlagen.

Voor Gerst was de markt onregelmatig. Bij goede vraag in Engeland met geregelde zaken in Noord-Amerikaansche, Perzische, Britsch-Indische en Marokko-gerst, waarbij de vaste markt nog werd gesteund door terugverkoop van vroegere inkoop naar Canada, terwijl ook Russische gerst in Engeland werd gekocht, was op het vasteland de vraag slecht. Het aanbod van gerst uit Roemenië en Rusland is den laatsten tijd toegenomen en de verscheppingen uit beide landen zijn de laatste weken grooter dan tevoren. Dit aanbod vindt echter slechts langzaam koopers, en wat Nederland betreft, is dat vooral het gevolg van groote aanvoeren uit Noord-Amerika. Deze leidden aan onze markt tot zeer sterke prijsverlaging, die op 13 October wel tot wat meer belangstelling voor gerst leidde, doch de prijzen ver beneden het Amerikaansche niveau bracht. Amerikaansche houders van stoomende gerst zagen zich genoodzaakt de lage prijzen aan de Nederlandsche markt te volgen, doch op 13 October was te Winnipeg ook gerst hooger en den volgenden dag was daarvan in Nederland reeds eenige verbetering het gevolg.

Voor haver bracht het Washingtonsche Octoberrapport een verdere verhooging van het opbrengstcijfer van de haver der Vereenigde Staten. De opbrengst wordt nu berekend op 1509 miljoen bushels tegen 1300 miljoen in 1923, wat niet slechts een welkom resultaat is tegenover den slechten maïsogst, doch tevens grooten uitvoer mogelijk maakt. Haver was dan ook te Chicago flauw en ook op het Europeesche vasteland bestaat voor deze graansoort weinig belangstelling. In Engeland was de vraag aanvankelijk goed, doch bij de flauwere markten der laatste dagen nam ook daar de omzet af.

SUIKER.

De verschillende suikermarkten waren zeer kalm gestemd en namen zoowel koopers als verkopers over het algemeen een afwachtende houding aan.

Volgens Czarnikow is het niet uitgesloten, dat de door Licht geraamde meeropbrengst van 1.600.000 tons der Europeesche oogsten voor het seizoen 1924/25 grootendeels wegens toenemende consumtie zal verdwijnen zonder al te zeer op de prijzen van invloed te zijn. Het is natuurlijk zeer moeilijk om nu reeds eene opinie te vormen omtrent den loop der suikerprijzen voor 1925, toch duiden de statistische gegevens, welke langzamerhand weer meer waarde krijgen, vooral voor Rusland, onmiskenbaar op eene verhooging van het consumtiecijfer.

De voorraden op 1 September van dit jaar in vergelijking met die op denzelfden datum in 1923, waren volgens C. Czarnikow als volgt:

	Voorraad 1 September	
	1924	1923
	Tons	Tons
Duitschland	125.000	262.000
Tsjechoslowakije	18.000	31.000
Frankrijk	53.000	75.000
België	22.000	24.000
Holland	30.000	28.000
Engeland Britsch geraff.	42.000	59.000
„ Vreemd „	174.000	281.000
Europa ..	464.000	760.000
Ver. Staten Atlantische havens ..	104.000	104.000
Cuba	432.000	430.000
Totaal ..	1.000.000	1.294.000

Hieruit blijkt, dat de voorraden in Europa dit jaar 300.000 tons kleiner zijn dan het vorig jaar.

In New York bleven de noteeringen de geheele week

vrijwel onveranderd, hetgeen uit ondervolgend staatje blijkt:

	Spot C.	Dec.	Jan.	Mrt.	Mei
Slot voorafgaande week	6.03	3.95	3.50	3.21	3.30
Opening verslag „	6.03	3.83	3.39	3.19	3.28
Slot „	6.03	3.88	3.45	3.22	3.31

De ontvangsten in de Atlantische havens der V.S. bedroegen 50.000 tons, de Versmeltingen 44.000 tons (tegen 64.000 tons in 1923) en de Voorraden 78.000 tons.

In Cubasuiker vonden eenige transacties plaats en was de prijs hiervoor de geheele week onveranderd 4.25 c. & f. New York.

De Cubastatistiek luidt a.v.:

	1924	1923	1922
	Tons	Tons	Tons
Weekontvangsten 4 Oct. '24 ..	29.883	23.350	7.840
Tot. sedert 1 Dec. '23-4 Oct. '24	3.815.401	3.423.658	3.789.287
Werkende fabrieken	—	—	1
Weekexport 4 Oct. '24	76.451	67.096	24.779
Tot. sedert 1 Jan. '24-4 Oct. '24	3.588.543	3.181.861	3.481.412
Totale voorraad op 4 Oct. '24	226.858	241.803	316.472

In Duitschland, waar men deze week met het rooien der bieten begonnen is, overtreffen de resultaten van gewicht zoowel als van gehalte over het algemeen de verwachtingen. Men beschouwt aldaar dan ook het door Licht geraamde oogstcijfer voor Duitschland vrijwel als een minimum, doch blijft veel afhankelijk van het weer der eerstvolgende weken.

Er kwamen nog kleine importzaken in dit land tot stand doch neemt de vraag hoe langer hoe meer af in verband met den binnenkomenden nieuwen oogst.

In Engeland was de markt eveneens kalm gestemd. Raffinadeurs verlaagden deze week hunne prijzen met sh. 1/- tot 1/6 naar gelang der kwaliteit.

Op Java vonden herverkoop van disponibele witte suiker plaats tot f 14½, welke prijs op het oogenblik niet meer te bedingen is. De verscheppingen gedurende September bedroegen 214.000 tons tegen 198.000 tons in 1923. Hiervan zijn 8.000 tons stoomende naar Europa tegen 24.000 tons verleden jaar.

Van de markt alhier valt niet veel bijzonders te vermelden. De termijn omzet bedroeg 5100 tons. Er kwamen nog eenige exportzaken naar Duitschland tot stand zoowel in koloniale als ook in bietsuiker.

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per Oct./Dec.	Londen			New York 96 pCt. Centrifugals
		Tates Cubes No. 1	White Java's f.o.b. per Oct./Dec.	Cuba's 96 pCt. c.t.f. October	
10 Oct. '24	f23	Sh. 42/-	Sh. 20/6	Sh. 22/-	\$ cts. 6,03
3 „ '24	„24	43/6	20/7½	22/-	6,03
10 Oct. '23	„27 1/16	60/9	25/-	32/-	7,66
10 Oct. '22	„21 1/16	56/-	19/-	19/-	5,28
4 Juli '14	„11 1/32	18/-	—	—	3,26

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons, Manchester, d.d. 8 October 1924.

Prijzen van Amerikaansche katoen zijn gedurende de afgelopen week vaster geweest, hoewel op enkele dagen futures 40 punten gefluctueerd hebben. Gisteren ging er echter vermoedelijk in afwachting van de publicatie van het Bureau-Bericht minder om. De ontvangsten in de havens blijven goed. In Egyptische katoen gaat weinig om, terwijl de oogstberichten minder gunstig luiden en ook voorraden gering zijn.

Naar Amerikaansche garens bestaat een goede vraag, doch over het algemeen tegen te lage prijzen. Het is voor spinners momenteel een moeilijke tijd in verband met de hooge prijzen voor het ruwe materiaal en in sommige gevallen zijn zij wel verplicht hun marges te verminderen. Gisteren rapporteerden de Spinners „little doing” en men schijnt over het algemeen een afwachtende houding aan te nemen, voornamelijk een gevolg van het Bureau-Rapport, dat vanmiddag om 4 uur gepubliceerd zal worden. Voor het binnenland meldt men enkele flinke verkoopen in getwijnde garens, maar de vraag voor export, zoowel enkel als getwijnd, is slechts gering. Op de gisteren gehouden vergadering van de American Spinners Federation is besloten voorloopig met den korteren werktijd van 26¼ uur per week door te gaan, daar volgens hun meening de handel een langeren werktijd nog niet garandeert. Enkele spinners, die deze overeenkomst hebben overtreden, worden gedwongen zich aan dezen korteren werktijd te houden.

In Egyptische garens wordt het moeilijk vlugge levering van goede Ring Twist Warp en 60er Mule Twist te verkrijgen, daar de meeste spinners voor de eerstkomende twee maanden goed bezet zijn.

Doekprijzen blijven zeer vast met een neiging tot stijgen. Naar alle soorten, speciaal naar stapels, bestaat een goede vraag. Van de Oostersche markten is de belangstelling wat minder, speciaal ten gevolge van den burgeroorlog in China en de Poojah Vacantie in Indië. In Calcutta is het morgen „Lucky Day”, waardoor koopers ook hun voorraden zullen moeten aanvullen. Het wordt steeds moeilijker prompte levering te verkrijgen, en prijzen voor vlugge levering worden steeds hooger ook in verband met het gebrek aan garens. Er zijn voldoende kleine orders in Lancashire en men heeft niet te klagen, daar, als het noodig is, steeds werk te krijgen is. Zaken van betekenis worden niet gedaan en het is te hopen, dat men spoedig wat beter georiënteerd moge zijn over den loop van katoenprijzen, opdat de handel weer in normale kanalen teruggevoerd kan worden.

1 Oct. 8 Oct.	Oost. koersen.	30 Spt. 2 Oct.
Liverpoolnoteringen.	T.T. op Indië	1 5/8 1 5/8
F.G.F. Sakellaridis 2500, 25,45	T.T. op Hongkong	2 1/4 2 5/8
G.F. No. 1 Oomra 10,30 11,00	T.T. op Shanghai	3 1/4 3 5/8

Noteering voor Loco-Katoen.
(Middling Uplands.)

	10 Oct. 1924	3 Oct. 1924	26 Sept. 1924	10 Oct. 1923	10 Oct. 1922
New York voor Middling ...	24,80 c	26,15 c	26,10 c	23,80 c	21,65
New Orleans voor Middling	23,65 c	25, — c	24,80 c	27,75 c	21,13
Liverpool voor Middling ...	14,09 d	15,23 d	14,09 d	16,36 d*	12,89*

*) Voor fully middling ouden Standaard.

Ontvangsten in, en uitvoeren van Amerikaansche havens.
(In duizendtallen balen).

	1 Aug. '24 tot 3 Oct. '24	Overeenkomstige periode	
		1923-'24	1922-'23
Ontvangsten Gulf-Havens.	1561	1514	1215
„ Atlant.Havens	373	348	258
Uitvoer naar Gr. Brittannië	630	600	449
„ „ 't Vasteland etc.	57	66	67
„ „ Japan			

Voorraden.
(In duizendtallen balen).

	3 Oct. '24	Overeenkomstig tijdstip	
		1923	1922
Amerik. havens	548	492	726
Binnenland	602	666	888
New York	44	21	65
New Orleans	130	75	137
Liverpool	117	62	267

RUBBER.

In den aanvang verflauwde de stemming op de rubbermarkt eenigszins en de prijzen gingen wat terug. De laatste dagen en vooral aan het slot was de stemming weer veel vaster, terwijl de noteeringen zich konden verbeteren.

De slotnoteeringen luiden als volgt:

			einde vorige week:	
Prima Crêpe	Oct.	82 ct.	81 ct.	
„ „	Nov./Dec.	83 „	81 „	
„ „	Jan./Maart	82 1/2 „	83 „	
Smoked Sheets	Oct.	81 „	80 1/2 „	
„ „	Nov./Dec.	82 „	80 1/2 „	
„ „	Jan./Maart	81 1/2 „	83 „	

13 October 1924.

KOFFIE.

(Mededeeling van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp, Leonard Jacobson & Zonen en G. Bijndijk.)

Noteeringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
11 Oct. 1924	284.000	33.375	1.893.000	38.200	6 5/32
4 „ 1924	286.000	33.375	1.735.000	38.000	6 5/32
27 Sept. 1924	320.000	33.775	1.777.000	38.000	5 1/16
11 Oct. 1923	636.000	21.525	885.000	24.500	5 1/3

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgelooopen week	Sedert 1 Juli	Afgelooopen week	Sedert 1 Juli
11 Oct. 1924....	110.000	1.497.000	340.000	2.937.000
11 Oct. 1923....	71.000	1.226.000	176.000	2.823.000

KAPOK.

(Opgave van de Makelaars Gebrs. van der Vies, Amsterdam.)

Kapokstatistiek op 30 September 1924.

Importeurs:	Voorr. 1 Jan. 1924	Aanv. tot 30 Sept.	Verk. tot 30 Sept.	Voorr. op 30 Sept.	
					(in pakken).
Burma Handel-Mij.	—	1271	1271	—	
H. G. Th. Crone.....	—	2688	2688	—	
Edgar & Co.....	—	438	438	—	
Van Eeghen & Co.....	—	3808	3796	12	
N.V. Handel en Cultuur Mij. v/h. Smidt & Ames q.q. Edgar & Co's Handel Mij. Soerabaja	115	1550	1665	—	
Hand.-Verg. v/h. Reiss & Co.	—	995	995	—	
Jacobson v. d. Berg & Co...	—	3860	3860	—	
Koning, Teves & Co.	—	856	856	—	
Landb. Mij. „Geboegan”...	—	171	171	—	
Maintz Productenhandel..	—	1386	1386	—	
Mirandolle, Voûte & Co...	311	7709	7708	312	
Wm. H. Müller & Co.	—	1846	1683	163	
Ned. Kolon. Handelsveren.	—	1946	1946	—	
Weise & Co.....	33	2208	1780	461	
Order.....	—	8169	8169	—	
		459	38901	38412	948

STEENKOLEN.

Ook in de afgelooopen berichtperiode hebben de prijzen op de verschillende markten, met uitzondering van die in Westfalen, niet anders gedaan dan dalen. Het voordeel is nog steeds aan den kant van hen, die koopen willen en het stilleggen van mijnen, omdat de kosten niet meer worden goedge maakt, is in Engeland en Wales aan de orde van den dag.

De prijzen zijn als volgt:

Northumberland Ongezeefde ..	f 12,20
Durham Ongezeefde ..	12,75
Cardiff Ongezeefde ..	15,90
Schotsche Gezeefde ..	11,25
Yorkshire Gewasschen Doubles ..	13,75
Westfaalsche Vetsföerder ..	14,50
„ Vetsstukken ..	16,50
„ Smeenootjes ..	16,25
„ Gasvlamföerder ..	14,50
„ Gietcokes ..	20,75

alles per ton van 1000 K.G., franco station Rotterdam/Amsterdam.

Markt flauw.

14 October 1924.

METALEN.

Loco-Noteeringen te Londen:

Data	Koper Stan-daard	Koper Electro-lytisch	Tin	Lood	Zink
13 Oct. 1924..	62.10/-	66.7/6	245.7/6	34.12/6	33.7/6
6 „ 1924..	62.2/6	66.5/-	242.2/6	33.17/6	33.-/-
29 Sept. 1924..	62.5/-	66.3/9	236.17/6	33.-/-	32.12/6
22 „ 1924..	62.2/6	66.10/-	227.17/6	33.-/-	33.12/6
15 Oct. 1923...	60.12/6	64.10/-	202.7/6	27.-/-	32.7/6
20 Juli 1914..	61.-/-		145.15/-	19.-/-	21.10/-

VERKEERSWEZEN.

VRACHTENMARKT.

Gedurende de afgelooopen 14 dagen hebben aanzienlijke bevrachtingen van graan plaats gehad. Het grootste deel van deze bevrachtingen kwam tot stand van Canadeesche en Noord-Amerikaansche havens. Van La Plata werden zoowel voor prompte als voor November/December en nieuwe oogst meerdere booten afgesloten en ook van Australië kwamen enkele bevrachtingen voor nieuwe oogst tot stand. De prijs van graan is in de exportlanden echter zeer opgelopen en de vraag op het Continent is gedurende de laatste dagen geringer geworden met het gevolg, dat bevrach-

tingen van graan geheel tot stilstand zijn gekomen.

De vrachten van Montreal zijn ongeveer op dezelfde hoogte blijven staan met 4/- naar Bristol Channel, 4/10½ per quarter naar één Middellandsche Zee haven en 17½ ct. per 100 lbs. naar Antwerpen of Rotterdam, met de optie van 18½ ct. naar Bremen of Hamburg. Deze cijfers gelden voor October en begin November booten.

Van de Atlantic range werd 16 ct. naar Antwerpen of Rotterdam betaald voor October/November booten en van de Gulf naar dezelfde bestemmingen werd October/November ruimte van 25.000 tot 35.000 quarters tegen 20 ct. per 100 lbs. opgenomen.

Ook van de Pacific kust van Noord-Amerika kwamen bevrachtingen tot stand en wel op hogere basis. Er werd voor een Decemberboot van Vancouver naar U. K./Continent 38/6 betaald en voor een November/Decemberboot van Vancouver, Portland of Puget Sound 39/6.

De vrachten van La Plata liepen eenigszins op. De hoogste bevrachting voor prompte scheepsruimte, welke tot stand kwam van not above San Lorenzo naar U. K./Continent was 26/-.

Gezien de lage waterstand op de rivier in La Plata is dit cijfer niet zeer loonend. Gedurende de laatste dagen is de vraag naar ruimte van La Plata echter ook geheel tot stilstand gekomen en verdere bevrachtingen zullen waarschijnlijk op lagere basis plaats vinden.

Voor December werd ruimte afgesloten tegen 25/6 en voor nieuwen oogst tegen 27/- à 28/-.

Er was een goede vraag naar scheepsruimte van Indië en booten werden tegen hogere cijfers opgenomen, nl. 27/9 on deadweight van Bombay/Karachi voor October/Novemberberaflading en 25/- scale terms voor Decemberruimte.

De vrachten van de Middellandsche Zee blijven slecht. Van Villaricos Pier naar Rotterdam werd 5/3 voor erts betaald.

Er bestaat eigenlijk geen vraag naar ruimte van de Zwarte Zee. Eén prompte boot is echter afgesloten van

Nicolaieff naar Rotterdam tegen 11/6.

De uitgaande vrachten van Wales zijn iets gedaald. Naar Buenos Aires is het geldende cijfer voor prompte booten 13/- en 13/3. Voor November/Decemberruimte werd echter niet meer dan 12/6 naar La Plata in uitzicht gesteld.

Naar Genua werd voor een prompte boot van 6300 ton 9/3 betaald.

GRAAN.

Data	Petro-grad Londen /R'dam	Odessa Rotter- dam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotter- dam	Bristol kanaal	Rotter- dam	Engel- land
6-11 Oct. 1924	—	11/6 ²	15½ ³	3/6	24/8	24/8
29 S.-4 Oct. 1924	—	12 ²	16 ³	4/-	26/4	26/4
8-13 Oct. 1923	—	14/3 ²	2.15 ¹	—	22/5	22/5
9-14 Oct. 1922	—	14/10 ²	2.15 ¹	—	22/8	22/8
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11½	1/11½	12/-	12/-

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bordeaux	Genua	Port Said	La Plata Rivier	Rotter- dam	Gothen- burg
6-11 Oct. '24	4/6	9/4½	11/10	12/9	—	—
29 S.-4 Oct. '24	5/5	10/3	11/7	13/3	3/9	—
8-13 Oct. '23	6/-	9/3	9/-	14/2	5/-	6/6
9-14 Oct. '22	7/8	12/-	13/6	15/3	5/5	8/-
Juli 1914	fr. 7,-	7/-	7/3	14/6	3/2	4/-

1) \$ per ton kolen. 2) Per ton d.w. 3) Am. cents per 100 lbs.

Graan Petrograd per quarter van 496 lbs. zwaar, Odessa per unit, Ver. Staten per quarter van 480 lbs. zwaar.
Overige noteeringen per ton van 1015 KG.

ADVERTENTIËN.

Gedurende de maand September 1924, vond men op gebied van FINANCIËN EN ECONOMIE

de volgende artikelen in de kolommen van

De Telegraaf

Bijdragen van:

Hartley Withers over: „Buitenlandsche beleggingen en Schulddelging door Inflatie”.
Jan Schilthuis over: „De hooge broodprijs”.

De Emissiestatistiek over de maand Augustus.
Maandelijksche Statistiek der Beurswaarde van
Nederlandsche aandelen (met grafiek).
Wekelijksche beschouwing van den weekstaat der
Nederlandsche Bank (met grafiek) en de positie
van 's Rijks Schatkist.

BALANSANALYSEN

van

Uniebank voor Nederland en
Kolonien
Ned. Indische Portland Ce-
ment-Mij
Lijm- en Gelatinefabr „Delft”
Heemaf
Van Vlissingen & Co's Katoen-
fabrieken
Rijkspostspaarbank
Staatsmijnen en Oranje-
Nassaumijnen
Carp's Garenfabrieken.
Maintz & Co
Frank Rijdsijk's Industriele
Ondernemingen
Reiss & Co.

De Millioenennota
Het Goud in de V. S.
De Buitenl. Handel van
Engeland
De Nederl. Scheepsbouw
De Tariefwet
De Tinwinsten
De Duitse Munthervorm.
De Duitse Herstelleening
Frankrijk's blauwe steenkool
De situatie onzer Mijn-
industrie
Frankrijk's Handelspolitiek
Nederland's Buitenl. Handel
Engelsche Kapitaalemissies
De Vrachtenmarkt

BESCHOUWINGEN

over:

De Katoenmarkt
De Duitse Rentenbank
De Koninklijke en Standard
Oil
De Rijksmiddelen
Landbouwcoöperatie in de
V. S.
De Tinpositie
De Welvaartsindex
Winstaandeelkassen
De Rubberpositie
Disconto en Politiek
De Duitse Spoorweg-Mij.
De Britsche Handelsvooruit-
zichten
Zwitserisch Kapitaal

Geldpolitiek in de V. S.
Amerikaansche Groothandels-
prijzen
York-Antwerp Rules
De Britsche Spoorweg-Mijen
Belgisch-Duitsch Handels-
tractaat
Soc. Verzekering in Engeland
Duitschland's Credietpolitiek
Productie en Consumptie van
Petroleum
Wereldrubberpositie
Electricificatie der Fransche
Spoorwegen
De Loonsverh. in Engeland
Forensenbelasting